

Amb una major influència dels homes «moderats» **COMENÇA ALS EUA UN NOU MANDAT REAGAN**

La segona Administració Reagan no començarà oficialment fins el proper vint de gener. Sembla però, que el President ha donat un vot de confiança als homes de la línia moderada que col·laboren amb ell des del 1980.

Dos moderats, Georges Shultz i Paul Nitze, han encapçalat la delegació nord-americana que ha iniciat a Ginebra els contactes amb la URSS per reobrir les negociacions sobre el control d'armaments. La fermesa i el diàleg poden ser les constants en les relacions exteriors dels EUA pels propers quatre anys.

L'origen d'aquest canvi d'actitud cap a una certa flexibilitat en política exterior cal buscar-lo més en les poc afalagadores previsions econòmiques per l'any 1985, que en una major influència dels homes «moderats» sobre el president Reagan.

Després d'una època de duresa dirigida a restablir la confiança en l'hegemonia americana tant a l'interior com a l'exterior del país, sembla que la Casa Blanca està disposada a demostrar una certa flexibilitat en els assumptes exteriors.

L'arrel d'aquest canvi d'actitud no ha de buscar-se només en la major influència que semblen haver adquirit els moderats a l'entorn del president dels EUA, sinó en les perspectives econòmiques, que no són gaire favorables pel futur de l'economia americana.

És molt possible que el pensament de Ronald Reagan continuï essent tant anticomunista com sempre. Però ben segur que el President és conscient d'haver estat reelegit gràcies a la recuperació de l'economia americana, que des de 1982 no ha deixat de créixer.

La marxa de l'economia

L'any 1984 ha acabat amb un dèficit de 350.000 milions de dòlars pels Estats Units, i encara que la taxa d'interès dels diners ha baixat en més d'un punt des de la reelecció de Ronald Reagan, el canvi del dòlar als

mercats internacionals continua fort i dificulta l'exportació dels productes americans.

Els analistes senyalen que el creixement econòmic ha estat sostingut artificialment, i que a mitjan 1985 podria començar un nou període de recessió si no es posa fre al creixement del dèficit públic i comercial que hipoteca l'economia americana a llarg termini.

Finalment la idea que per a qualsevol país —encara que sigui el més poderós de la terra— és tant important la bona marxa de l'economia com la defensa s'ha guanyat un lloc en l'Administració Reagan i ha contribuït a desplaçar del primer pla de la política exterior els homes «durs» com Caspar Weinberger, que continuarà encarregant-se —com fins ara— de la política de defensa.

Els coneguts de sempre

A Reagan —tal com correspon a la imatge d'un home conservador— no li agraden gaire els canvis i es fia dels seus amics, per això és molt probable que les persones que ocupen

SUMARI

COMENÇA UN NOU MANDAT DE REAGAN ALS EUA.
S'apunta una certa flexibilitat en política exterior, determinada per una major influència dels «moderats» i per les majors previsions econòmiques 1-2

S'OBREN LES NEGOCIACIONS PER LA SOBRANIA DE GIBRALTAR.
Espanya i el Regne Unit concreten les seves propostes respecte al Penyal 3-4

L'ÍNDIA: LA DEMOCRÀCIA MÉS GRAN DEL MÓN EN CRISI.
Les rivalitats ètniques i religioses hi juguen un paper fonamental 5-6

CONJUNTURA INTERNACIONAL 7-11

CONJUNTURA ESPANYOLA 11-13

ELECCIONS 14-15

PORTUGAL: COMENÇA LA CURSA PER OCUPAR LA PRESIDÈNCIA DE LA REPÚBLICA.
Els durs enfrontaments entre el President Eanes i el Govern marquen el període pre-electoral 16

L'OUA DAVANT D'UN FUTUR INCERT.
L'admissió de la RASD com a membre de ple dret posa en perill l'Organització per a la Unitat Africana 17-18

DOCUMENT: Declaració conjunta de Contadora 19-20

E.U.A.

els càrrecs clau dins de l'Administració nord-americana continuïn essent els mateixos després de la cerimònia de la presa de possessió del President el proper vint de gener.

Una de les conseqüències immediates d'aquesta immobilitat serà probablement que els Estats Units continuaran sense tenir una doctrina clara i definida per encarar la situació política internacional. Finalment però, sembla que un cert realisme s'ha imposat a Washington i que la diplomàcia nord-americana està disposada a concedir a les seves relacions amb la URSS la importància que es mereixen.

Per reforçar aquesta línia, —diem-ne «moderada»— que assegura la preponderància dels assumptes polítics sobre els militars, diversos ambaixadors —coneguts per les seves posicions dures— han estat cesats aquests dies pel Secretari d'Estat George Shultz.

Les relacions amb la URSS

En aquesta mateixa línia s'han de considerar els contactes previs sobre desarmament, celebrats el 7 i 8 de gener a Ginebra entre Shultz i Gromiko, amb símptomes clars de distensió. No és gaire aventurat diagnosticar que les relacions amb la URSS constituiran l'eix fonamental de la política exterior d'aquest segon mandat de Ronald Reagan.

Veurem segurament com aquestes converses, que tot just s'inicien, condicionen l'evolució dels conflictes «regionals» com el centramericà i

tots els altres. En resum, tornem a trobar-nos en una situació clàssica en les relacions entre l'Est i l'Oest. Els cicles de tensió i distensió se succeeixen més o menys acompassadament, i hi ha una clara tendència al «linkage» (compensació de les concessions) entre les superpotències.

Després de quatre anys de tensió creixent amb la URSS el president Reagan sembla haver cedit en les seves posicions visceralment anticomunistes, en comprendre que el pressupost públic ha de tenir necessàriament uns límits. Amb el seu recolzament, el pressupost del Departament de Defensa pel 1985 ha sofert un retall de 259.000 milions de dòlars.

Des de qualsevol angle el diàleg amb la URSS és gairebé obligat per raons de seguretat. D'altra banda l'opinió pública dels EUA és obertament contrària a les intervencions exteriors que poden derivar-se d'una política exterior agressiva —com la menada fins ara— pensem en el cas del Líban.

Els aliats europeus

En segon terme, els països de l'Europa Occidental, sempre temerosos de convertir-se en un camp de batalla nuclear entre ambdues potències, consideren que les converses sobre desarmament són absolutament prioritàries.

Hem d'assenyalar que les relacions de l'Administració Reagan amb els seus aliats de l'Europa Occidental han millorat bastant des d'aquest

estiu, quan començaren els primers símptomes de «desgel» entre els Estats Units i la URSS.

Europa sembla haver oblidat tota la seva llarga llista d'assumptes pendents amb el gegant americà. El proteccionisme industrial, la guerra agrícola, els efectes econòmics que provoca l'alça contínua del dòlar són temes que ara es manifesten de manera molt més apaivagada.

Pròxim Orient i Centramèrica

Potser és al Pròxim Orient on la política de la nova Administració Reagan oferirà més sorpreses. Sembla que els EUA, després de la retirada del Líban, intentaran apropar-se als països àrabs més «durs» de l'àrea: Síria i l'Irak. Tot això sense deixar de recolzar Israel.

La menor dependència d'Occident d'aquesta zona pel seu avituallament energètic contribuirà també a ampliar la capacitat de maniobra dels Estats Units en una zona on es cruïllen tants interessos oposats.

Respecte a Centramèrica, les suposicions fan pensar que, malgrat la destitució dels ambaixadors més «durs», els EUA continuaran reforçant la seva presència militar a l'àrea i fent bona la vella afirmació de la doctrina Monroe «Amèrica pels americans», tot i combinant-la amb certs intents de negociació. Podríem assistir, doncs, a una reconducció del procés de Contadora cap a una òptica més de l'estil de Washington.

Alba Basco ■

REPARTIMENT DE LA SEUERA I DESPLIAMENT ESTRATÈGIC DE L'ESTAT UNITIÀ

Fernando Morán i Geoffrey Howe desbloquegen a Brussel·les el contenciós

ESPANYA I EL REGNE UNIT NEGOCIARAN LA SOBIRANIA DE GIBRALTAR

La Declaració signada el 26-11-84, a Brussel·les, entre Fernando Morán i Geoffrey Howe, els dos titulars d'Exteriors d'Espanya i el Regne Unit suposa, a la pràctica, el primer pas concret per a la resolució del contenciós gibraltareny des de la Declaració de Lisboa de 1980. Ambdues parts en comprometen a posar en marxa els acords de Lisboa, abans del 15 de febrer pròxim. L'aproximació diplomàtica hispano-britànica estableix que els espanyols tindran igualtat i reciprocitat de drets respecte als ciutadans gibraltarenys dins el marc dels drets reconeguts pels ciutadans dels països comunitaris. S'estableixen també el lliure trànsit de persones, vehicles i mercaderies entre Gibraltar i els territoris «circumveïns».

L'aspecte més important per a Espanya de l'acord de Brussel·les és, sens dubte, que en l'acord s'inclou un compromís negociador de la sobirania del penyal. Aquest període de negociació té caràcter institucional i serà supervisat pels ministres d'Afers Estrangers de tots dos Estats, així com els restants termes de l'acord. Aquesta és la primera vegada que el Regne Unit accedeix a incloure el concepte de la sobirania en les converses descolonitzadores del domini territorial, per la qual cosa el titular espanyol d'Afers Estrangers assegurarà que l'acord assolit a Brussel·les és el major objectiu aconseguit per la diplomàcia espanyola pel que fa al contenciós de la Roca. Cal assenyalar que mentre el compromís espanyol d'aixecar les restriccions imposades el 1969, davant la negativa britànica a negociar la descolonització, té un termini concret (15-2-84), els britànics no han explicat dates sobre la negociació de la sobirania. Al Palau de Santa Cruz s'espera que a partir del 8 de febrer pròxim —data prevista per l'obertura de la reixa— es començarà la negociació de la sobirania, a un país neutral, encara per determinar.

La possibilitat que la solució definitiva de la qüestió de la sobirania pugui ser definida en referèndum pels habitants de Gibraltar, va ser descartada per Fernando Morán, el qual recorda que Londres havia fet una consulta d'aquest tipus el 1967 i que el seu resultat no va ser acceptat per Nacions Unides, en considerar que atemptava contra el principi de la integritat territorial espanyola. El president del govern, Felipe Gon-

zález, valorà positivament el compromís subscrit per Morán i Howe, encara que va fer una crida a la prudència a la necessitat de valorar les qüestions internacionals globalment i a no fer massa rebombori de l'acord sobre el penyal.

El govern de la senyora Thatcher, recuperat de l'especial susceptibilitat generada pel conflicte de les Malvines, sembla ara més partidari de la tesi, llargament defensada per Espanya que els «llanitos» o gibraltarenys poguessin rebre la nacionalitat britànica, però acompanyada d'un «status» especial que incorporés a sobirania espanyola el territori de Gibraltar. Malgrat això tant la premsa com els medis polítics britànics insisteixen que la negociació de la sobirania és un camí molt llarg, i que tindran molt en compte la determinació que prenguin els gibraltarenys, tal i com estableix la Constitució atorgada a la Roca el 1969.

El compromís de Morán i Howe es veurà continuat per un projecte de llei, que el govern espanyol remetrà a les Corts sobre Gibraltar. El text legal ajustarà la legislació espanyola per a poder donar als gibraltarenys un tractament equitatiu respecte la permissivitat d'accés al treball d'espanyols al Penyal.

Geoffrey Howe, secretari general del Foreign Office, destacà que l'acord permetrà desenvolupar les relacions entre Espanya i el Regne Unit, tant dins l'àmbit de l'OTAN, com de la CEE. També per primera vegada s'inclouen aspectes de cooperació militar en la negociació del contenciós, ja que de la solució final del litigi depèn, en gran mesura, la

seguretat del trànsit marítim de l'estret. Segons alguns experts, l'actual correlació de forces: Espanya a Ceuta i Regne Unit a Gibraltar, defensa millor els interessos de l'Aliança Atlàntica que un eix substitutori que, col·locant a Gibraltar a Espanya, conseqüentment, acabaria per situar el Marroc a les places de Ceuta i Melilla.

No hi ha síndrome de Hong Kong

Des d'un punt de vista polític tampoc no sembla correcta la valoració aixecada des d'alguns mitjans de comunicació espanyols, segons la qual el govern britànic, imbuït per una espècie de «síndrome de Hong Kong», dona la descolonització de la Roca per feta. Resulta més prudent pensar que Londres ha decidit saltar la barreira del Penyal per a posar-se al costat espanyol pel que fa a la integració d'Espanya a la CEE. La pròpia dinàmica de l'adhesió hagués fet que la CEE obligués a Londres a resoldre el contenciós. I d'altra banda cal tenir molt presents els importants avantatges que dins l'ordre industrial obté el Regne Unit del desarmament aranzelari de la indústria espanyola, com a conseqüència de l'adhesió.

La solució del contenciós pot generar un ràpid apropament hispano-britànic, una sortida del «glacis» que afectava les més altes jerarquies de tots dos Estats. Recordem que les cases reials britànica i espanyola gairebé no mantenen relacions —malgrat els vincles familiars— des que el príncep Carles i Lady Diana Spencer van decidir fer la primera etapa del seu viatge de noces, precisament a Gibraltar. Londres és l'única capital important d'Europa que no han visitat els reis espanyols. Aquest procés d'apropament dependrà en bona mesura del projectat viatge a Espanya de la premier britànica, Margaret Thatcher, previst per a finals d'hivern.

L'eliminació de les mesures restrictives imposades per Espanya al Penyal era una condició «sine qua

GIBRALTAR

non» del Foreign Office per a qualsevol avenç de la negociació, que per cert es porta molt en secret i directament pel director general per Europa del ministeri d'Afers Estrangers espanyol, Mariano Berdejo. Les contrapartides a la concessió espanyola són fruit d'una complexa negociació amb el primer ministre gibraltareny Johua Hassan. Els gibraltarenys es mostren especialment susceptibles amb la qüestió de perdre la seva condició de ciutadans britànics i amb la lliure concurrència al treball dels espanyols a la Roca. Joe Bossano, cap de l'oposició i líder del primer sindicat gibraltareny acusa Londres i Madrid de no tenir en compte els desitjos i les circumstàncies econòmiques dels gibraltarenys.

La situació econòmica de la Roca passa per una etapa crítica que no afavoreix les seves possibilitats d'ocupació. Els «Llanitos», després de l'obertura de la reixa, no varen trigar a canviar les seves vies de proveïment (marroquines i pròpies), per les andaluses, amb la càrrega negativa d'això cap a l'economia de Joshua Hassan. S'estima que, com a conseqüència de l'obertura per als viants, els gibraltarenys perden prop de cent mil lliures setmanals. Bàsicament l'economia de Gibraltar depèn de les drassanes de la Royal Navy, que Londres va decidir tancar aquest 31 de desembre, previ pagament al govern de Hassan de 28 milions de lliures.

La funcionalitat de la propera base de Rota, a Espanya, pels exèrcits

nord-americans ha permès, fins ara, una certa ambigüitat sobre la vinculació de Gibraltar a l'OTAN. Encara que des d'un punt de vista teòric és evident que la base aero-naval britànica del penyal està inclosa dins l'operatiu mediterrani de la NATO, dins el qual juga un important paper, sobretot de cara al control de la flota soviètica al Mediterrani.

Un xoc accidental entre un submarí nuclear soviètic del tipus «Vicktor» i un mercant de la mateixa nacionalitat («Brastvo») davant les aigües de Ceuta va posar en alerta els medis polítics espanyols sobre l'actualitat estratègica de Gibraltar. Es va demostrar que un elevat nombre de submergibles no observa l'esmentat «pas innocent», o de superfície de l'Estat i el govern de la URSS va rebre una nota formal de protesta espanyola, en la qual es denunciava el perill de les armes nuclears i el seu rebuig assumit per majoria en el Parlament espanyol.

Poc després la «Revista Internacional de Defensa» denunciava que des de fa més de deu anys, submarins soviètics de butxaca operen a l'Estret de Gibraltar, situació que la premsa soviètica justifica com «investigacions sobre la civilització perduda de l'Atlàntida».

Qüestions de sobirania

El tractat d'Utrecht estableix en el seu text que el rei d'Espanya cedia a la corona britànica la plena i sen-

cera propietat de la ciutat, el castell i la fortalesa de Gibraltar, però no deia res sobre la sobirania, per això molts experts critiquen la Declaració de Brussel·les perquè suposa una acceptació tàcita de la sobirania britànica del Penyal. La qual cosa implica pel govern una adequació a la situació real: que el Regne Unit s'havia apropiat de la sobirania de la Roca.

Al marge dels territoris cedits mitjançant el Tractat d'Utrecht al llarg del segle XVIII es va crear entre els límits del penyal i la frontera espanyola una zona neutral, que era de sobirania espanyola, però Espanya renunciava a exercir-ne el dret pel benefici d'una terra de ningú que separés els territoris.

El 1854 el Regne Unit aprofità la construcció d'uns barracons per allotjar els malalts de còlera a la zona neutral, per avançar —amb una ocupació indeguda— els seus límits territorials. La Guerra Civil espanyola va ser aprofitada també per Londres per continuar avançant en l'ocupació de terreny. Espanya històricament no accepta tractar la zona neutral dins el mateix paquet negociador que els territoris cedits pel tractat d'Utrecht, encara que resulta inevitable que d'alguna manera la negociació de la zona neutral es vegi afectada per la del Penyal.

Xavier Horcajo ■

Història de la Roca de la discòrdia

711	Tariq ibn Ziyad ocupa Gibraltar.	1969	Gran Bretanya substitueix el terme «colònia» pel de «domini» respecte a Gibraltar. S'aprova una Constitució per la Roca. Espanya imposa una sèrie de restriccions al Penyal i tanca la tanca, en base a l'acord d'Utrecht.
1309	Les tropes de Castella dominen el Penyal.		
1333	El Regne de Granada recupera la Roca.		
1462	Castella conquereix i integra Gibraltar al seu regne.	1972	Vaga general dels treballadors de les drassanes de Gibraltar, i aconsegueixen equiparar el seus sous amb els equivalents britànics.
1704	L'almirall anglès Rooke ocupa el Penyal, actuant en nom de l'arxiduc Carles, en plena guerra de Successió.	1973	Es congelen les negociacions i Espanya torna a reclamar a la ONU la sobirania sobre Gibraltar i la seva descolonització.
1713-14	Tractat d'Utrecht i Rastadt, la Roca passa a sobirania britànica.	1976	Memoràndum de compromís amb els ciutadans gibraltarenys.
1779-83	Setge infructuós de Gibraltar a càrrec de les tropes de Carles III (tres ofensives).	1977	Es reprenen les conversacions hispano-britàniques a Estrasburg.
1830	Gibraltar rep l'estatut de colònia de l'Imperi Britànic.	1978	Es normalitzen les comunicacions telefòniques.
1909	Londres estableix, unilateralment, els límits de la colònia.	1980	Lord Carrington i Marcelino Oreja subscriuen a Lisboa un acord sobre Gibraltar, però les dificultats de la guerra de les Malvines posposen per part britànica les negociacions.
1957	Espanya reclama davant les Nacions Unides la devolució del territori.		
1966	Madrid ofereix la possibilitat d'un acord als gibraltarenys que garantitzi els seus drets. Fernando Castiella i Michael Stewart s'entrevisten a Londres, el Regne Unit proposa a Espanya portar el conflicte al Tribunal de La Haya.	1982	Un escamot argentí planeja la voladura de Gibraltar. El govern socialista espanyol decideix obrir, només pels viants, la tanca als ciutadans gibraltarenys (15-12-82).
1967	Les autoritats britàniques celebren un referèndum entre la població del Penyal, en el qual la població gibraltarenya es mostra partidària de mantenir la sobirania i dependència britàniques.	1984	Continuen les conversacions en secret i Fernando Morán i Geoffrey Howe subscriuen els «papers» d'acord previ a la Roca.
1968	L'Assemblea de l'ONU demana al Regne Unit que acabi el domini colonial sobre la Roca.		

La qüestió ètnico-religiosa, base de la inestabilitat social

L'ÍNDIA: LA DEMOCRÀCIA MÉS GRAN DEL MÓN EN CRISI

L'Índia, un país amb 38 anys d'independència, conserva els records de la partició (1947), aquella sanguinària amputació de la província que donà lloc a la creació del Pakistan islàmic; recorda també la guerra versus Xina (1962); la guerra indo-pakistani (1971), amb el naixement de Bangla Desh i a l'octubre de l'any 84, cinc trets de revòlver acaben amb la vida d'Indira Gandhi. La primera Ministra, en les vigílies de l'assalt al Temple Daurat d'Amritsar, el proppassat mes de juny, parlà al poble indi: «Índia, pertany tant a indús com a musulmans, cristians i sijs, budistes i altres». L'Índia és un país incert on les rivalitats ètniques i religioses juguen un paper fonamental per poder assolir un clima social estable.

El Panjàb

Les controvèrsies d'aquesta regió comencen amb la independència de l'Índia. El Panjàb és una regió de prop de 300.000 km² i té una població de 50 milions de d'habitants, dels quals 50.000 km² i més de 20 milions pertanyen al Panjàb de l'Índia i la resta al Pakistan.

El Panjàb fou redistribuït el 1966 als Estats de Haryana i Himachal-Pradesh, zones amb majoria de parla indú i Panjàb zona de domini Sij de parla panjabí. Aquest Estat és el més ric de l'Índia amb abundants canals de rec, pous canalitzats, tractors, etc., produeix més de la meitat de tot el gra de la nació india.

La doctrina Sij fou fundada pel gurú Nanak el segle XVI i fou igual que el budisme una revolta contra la dominació brahmànica i el sistema de castes. Un agricultor semianalfabet, exaltat i radical és Jamarl Smjh Bhindranwale que ha predicat insistentment l'odi cap als indús. Ell ha basat la teoria en la creació del Khalistan, nom donat al futur Estat independent que seria dirigit pels sijs. Però el Akali Dal, partit nacionalista moderat líder del Pànjab no veu amb bons ulls la postura tan radical d'aquest.

El proppassat mes de juny quan Indira Gandhi parlà a la nació, Bhindranwale ja estava instal·lat al Temple Daurat d'Amritsar, on des d'allà controlava i organitzava el terrorisme dirigit al poble indú i, en definitiva, cap al govern de Nova Delhi per tal de desestabilitzar el país i tenir cada dia més poder i protagonisme. Dos dies després de la intervenció radiofònica d'Indira, l'exèrcit inicià l'as-

salt al Temple Sagrat. Es produeixen 4.000 morts entre civils i militars.

Quatre mesos després Indira Gandhi fou tirotejada per dos guardies sijs de la seva pròpia escolta. Començava així una amarga persecució i matança dels sijs.

El fenomen ètnico-religiós és un greu perill per a la nació india. La inestabilitat sòcio-política i, en conseqüència, econòmica, mina la democràcia i les vies pacífiques per aconseguir la pau, el benestar social i el creixement econòmic d'un Estat en què els seus habitants es moren de fam, malalties i terrorisme intern i, qui sap si també internacional.

Política exterior

Quan comença la bipolaritat del món els anys 1949-55, hi ha una voluntat clara per part d'alguns països de «no alineació a l'imperialisme». Aquest corrent es fa palès a la vegada que oficial a Belgrat el 1961 on se celebra la I Conferència de Caps d'Estat o de Govern dels Països No-Alineats: J. Nehru, primer ministre de l'Índia, J. Broz Tito, president de Iugoslàvia i el president d'Egipte Abd-el-Nasser en són els principals promotors.

La postura de l'Índia ha estat des del primer moment de llur independència oberta al neutralisme bipolar i pionera d'aquesta organització. La prova és que els seus enemics polítics no han estat els dos grans, sinó que el continu perill ha sorgit al Nord per la frontera amb Xina i al N.O. amb el Pakistan. Així ho podem verificar amb els dos esdeveniments més sag-

nants referents a conflictes internacionals succeïts al llarg de la seva curta història com una nació independent.

Shastri, ministre de defensa indi, començà una campanya de reconstrucció i modernització de les Forces Armades el 1962 com a conseqüència de la derrota del seu exèrcit front a Xina per la regió del Caixmir. Avui,

Cronologia

- 1869: neix Mohandas Karamchand Gandhi, més conegut pel títol honorífic de Mahatma Gandhi.
- 1947: l'Índia obtenia la independència.
- 1948: Gandhi era assassinat per un fanàtic.
- 1962: Xina ataca l'Índia, aquesta és derrotada.
- 1964: mort del Primer Ministre Nehru.
- 1965: guerra indo-pakistani per la regió de Caixmir.
- 1967: Indira és elegida Primera Ministra.
- 1971: guerra indopakistani, neix Bangla Desh.
- 1974: Explosió de la primera bomba atòmica india.
- 1977: eleccions generals, perd Indira Gandhi.
- 1978: neix el segon nen probeta del món.
- 1980: Indira Gandhi guanya les eleccions.
- 1982: el Primer Ministre del Pakistan visita Nova Delhi.
- 1983: es posa en òrbita un satèl·lit indi.
Conferència dels Països No-Alineats a Nova Delhi, Indira Gandhi és elegida Presidenta.
- 1984: La Primera Ministra és assassinada.
El seu fill Rajiv Gandhi la substitueix.

L'ÍNDIA

l'exèrcit constituït per un milió de soldats, numèricament és el quart del món. L'assessorament tècnic està dirigit per 3.000 especialistes soviètics, els quals coneixen molt bé el material, ja que el 60 per cent d'artefactes militars són de fabricació soviètica. La política de compra d'armament a curt termini sembla ser que no variarà substancialment, és a dir, continuaran les importacions de la indústria militar del seu veí de la Sibèria.

Estats Units ha substituït la Unió Soviètica en el terreny comercial. El volum de comerç entre els dos països s'estima en 4 bilions de dòlars, xifra molt respectuosa malgrat que es tracti de dos països que sumant llurs habitants dona mil milions. El mes de gener de 1984 dos vaixells de guerra americans estaven a les costes de Bombai, la qual cosa feia més de tretze anys que no succeïa. El desgel diplomàtic es fa palès en un fet d'aquesta índole. L'Índia desitja una bona relació amb l'administració Reagan perquè si no és així Washington es podria convertir més propakistani en detriment del govern indi, la qual cosa accentuaria les accidentades relacions amb el país veí.

El diàleg Índia-Pakistan és tens i s'accentuà arran de l'assalt del Temple Sagrat, car el govern de Nova Delhi sap que el líder pakistani recolza i dona refugi als extremistes sijs que volen fer del Pànjab un Estat independent.

Davant de la negativa pakistani de no entregar un airbús amb ciutadans indis, es van trencar una sèrie de converses bilaterals en les quals el Pakistan ofertava un pacte de no agressió i Nova Delhi contraofertava un tractat d'amistat. El clima que respira la intel·ligència militar de la capital és que els vincles entre Washington i Islamabad són cada vegada més efusius, en realitat més del que predica cada administració. L'altra prova sospitosa és que el Pakistan es rearma fins les dents.

Difícil situació per al govern

Les característiques tan variades d'un país polifacètic fan que el paper del govern sigui encara més conflictiu davant d'alguns problemes de difícil solució. En aquests moments qualsevol partit a la seu del govern a Nova Delhi es trobarà amb el següent ordre del dia: el manteniment de la unitat nacional front a les tendències racistes i castistes, l'autosuficiència quant a l'alimentació, combatre la pobresa i la fam, el desenvolupament del sistema d'economia

mixta, continuar amb el pla de modernització de les Forces Armades, estructurar d'una forma racional la xarxa del partit pels Estats federals, mantenir el lideratge en diverses reunions cimeres de Països No Alineats...

L'Índia és un Estat independent des del 1947, constituït en República Federal el 1950, dins l'àmbit de la Commonwealth; aquest país comprèn 21 Estats, amb assemblea legislativa i govern propi, i vuit territoris, administrats pel govern central. Té una població de més de 735 milions d'habitants els quals es reparteixen en el 83 per cent de raça índia, l'11 per cent són musulmans i el 6 per cent integrats per sijs, cristians, budistes, etc. Hi ha una llengua oficial que la constitució defineix: l'hindi, malgrat que sovint es fa servir l'anglès, hi ha quinze llengües que també són oficials i mil sis-cents dialectes. L'índex d'analfabetisme és del 64 per cent amb un fort absentisme dels estudiants compresos entre els sis i onze anys que arriba prop del 87 per cent.

La fam, la misèria, la sang i el terrorisme fan de la democràcia més gran del món un lloc inhabitable que

ni les forces dels filòsofs orientals ni l'espiritualitat del Ganges no podran salvar la situació tan incerta com la que es viu actualment a l'Índia.

Ramon Roca i Ribó ■

Resultats al 31 de desembre

Els 508 escons de la Cambra baixa es distribueixen de la forma següent:

	escons
Partit del Congrés P.C.(I)	368
Partit Janata (dreta)	9
P. Bharatiya Janana (dreta)	2
P. Comunista Marxista	14
P. Obrer i Camperol	3
P. Congrés (S) (socialistes)	4
P. Comunista Pro-soviètic	4
P. Telegu Desam (regional)	27
P. Tamil Nadu (proper al PC (I))	12
Altres partits i independents	13

Mes d'octubre

- 1 • Den Xiaoping demana la reunificació xinesa amb Taiwan en els actes del 35è. aniversari de la República Popular Xinesa.
- 2 • Daniel Ortega, coordinador de la Junta Sandinista, demana als Estats Units que se signi l'Acta de Contadora per tal de demostrar la seva voluntat de pau.
- 3 • Raymond Donovan, secretari de Treball dels EUA, acusat de frau dimiteix temporalment. El fisc reclama 200.000 dòlars a George Bush, candidata a la vice-presidència amb Reagan.
 - El govern i l'oposició sandinista negocien un acord.
 - La Lliga Àrab estudiarà el reingrés d'Egipte.
- 4 • Fracassa la mediació de la Internacional Socialista a Nicaragua, mentre els EUA intenten impedir la signatura de l'Acta de Contadora.
 - El govern de Moçambic i l'oposició armada (Moviment Nacional de Resistència) signen l'alt el foc, gràcies a la mediació del govern sud-africà.
 - El processament del Secretari de Treball nord-americà, Raymond Donovan, aixeca una gran polèmica pre-electoral. Mondale demana a Reagan una investigació a fons.
 - La URSS instal·la cent nous míssils SS-22 a la RDA i a Txecoslovàquia.
- 5 • Nicaragua ofereix ajornar les eleccions si «els contres» es retiren abans del dia 25.
 - Mitterrand garanteix el seu suport al primer ministre del Txad, Hissène Habré, malgrat la retirada militar francesa. París aplega en una mini-cimera els presidents de Txad, Costa d'Ivori, Zaire i Gabón.
 - 102 diputats italians i el PCI demanen, mitjançant dues alternatives diferents, la dimissió del ministre d'Afers Exteriors Giulio Andreotti.
 - Acord entre Xile i Argentina sobre el contenciós del Beagle, arbitrat pel Vaticà.
 - La reunió de militars demòcrates crítica a Buenos Aires la política nord-americana envers Amèrica Llatina.
 - Nicaragua es queda sola en la seva acceptació de l'Acta de Contadora. Guatemala i Costa Rica a més d'Hondures i El Salvador s'afegeixen a les crítiques dels EUA.
 - Benigno Aquino va ser assassinat per un militar que l'acompanyava, segons la comissió investigadora.
- 7 • Mondale guanyà molts punts al debat amb Reagan.
 - Shimon Peres, primer ministre israelià, demana ajut econòmic als EUA.
 - L'Arquebisbe de Canterbury es manifesta contra el govern Thatcher, un dia abans d'iniciar-se el congrés conservador.
 - Gaddafi vol castigar el rei Hussein per haver restablert les relacions amb Egipte.
 - Erik Honecker i Gromiko es reuneixen a Berlín, en el decurs del 35è. aniversari de la fundació de la RDA. El líder alemany acorda coordinar la política exterior del seu país amb la de la URSS.
 - Nicaragua acusa els Estats Units, davant el Tribunal de La Haia, de provocar més de 1.000 víctimes nicaragüenques mitjançant el seu suport a les forces mercenàries.
 - Els principals dirigents de l'oposició són detinguts a Xile.
 - Es convoquen eleccions anticipades a Austràlia.
- 9 • La guerrilla salvadorenca accepta l'oferta de «diàleg per a la pau» del president José Napoleón Duarte.
 - Arriben a Madrid cinc bolivians implicats en l'intent de cop contra Siles Suazo el propassat mes de juny.
 - Mubarak s'entrevista amb el rei Hussein.
- 10 • Betancur accepta el paper d'intermediari en les negociacions entre el govern i la guerrilla salvadorenca.
 - Són alliberats els dirigents de l'oposició xilena empresonats dies abans per ordre de Pinochet.
 - Shimon Peres obté a Washington 1.200 milions de dòlars d'ajut per a Israel, i afirma que l'exèrcit pot retirar-se de la vall de la Bekaa.
 - Helmut Kohl s'entrevista a Pequín amb Den Xiaoping en visita oficial.
- 11 • El president electe Ardito Barletta pren possessió del seu càrrec a Panamà, enmig de fortes protestes de l'oposició.
 - Comencen de nou les negociacions de Contadora, després que el govern nord-americà fes paleses les seves objeccions en matèria de seguretat i verificació, repetides, després, per Hondures i El Salvador.
 - Reunió a Itàlia dels ministres de defensa de l'OTAN per parlar de la «guerra de les galàxies».
 - El Congrés dels EUA estudia un document presentat per Reagan que acusa la URSS de violar els acords sobre limitació d'armaments.
- 12 • L'IRA fa esclatar una bomba al Gran Hotel de Brighton, on es trobaven Margaret Thatcher i part del seu govern, assistents tots ells al Congrés Conservador. Moren 4 persones i més de 30 resulten ferides.
 - Finalitza a Estocolm la tercera ronda de la conferència de seguretat i confiança a Europa (CDE) sense progressos importants.
 - El govern grec denuncia la violació del seu espai aeri per part d'avions turcs i nord-americans.
 - Duarte rebutja la mediació de Belisario Betancur en la seva trobada amb la guerrilla i proposa el bisbe salvadorenca, Gregorio Rosa Chaves, per a tal fi.
 - Fernando Belaunde nomena Luis Percovich nou primer ministre de Perú en substitució de Sandro Mariategui.
- 13 • La URSS anuncia el desplegament de míssils creuer en bombarders i submarins.
- 14 • Willy Brandt visita oficialment Cuba per assabentar-se de l'opinió de les autoritats de La Havana sobre la crisi centramerica.
 - Scotland Yard té por que els atemptats de l'IRA s'intensifiquin durant la tardor.
 - Helmut Kohl declara a Pakistan que el seu país no ha oblidat la invasió soviètica d'Afganistan l'any 1979.
 - Caspar Weinberger anuncia a Hosni Mubarak que hi ha acords significatius perquè les tropes israelianes es retirin dels territoris ocupats al Líban.
- 15 S'inicia el diàleg entre Duarte i la guerrilla salvadorenca a la ciutat de La Palma.
 - Estats Units responsabilitza, davant el Tribunal de Justícia de La Haia, Nicaragua del «bany de sang» que pateix Centramerica.
 - Les regions autònomes de Madeira i Azores donen el poder als socialdemòcrates en les eleccions parlamentàries celebrades el 14 d'octubre.
 - Hafez el Assad, president sirí, visita oficialment la URSS.
 - Almed Osmand, cunyat de Hassan II, és nomenat president del Parlament marroquí.
 - Ceausescu visita oficialment la RFA.
 - Mondale diu que l'estratègia nuclear de Reagan és mentida.
- 16 • Desmond Tutu, bisbe de Pretòria, nou Premi Nobel de la Pau.
 - L'Aliança Democràtica xilena proposa un pacte amb tots els partits per aconseguir el retorn de la democràcia a Xile.
 - El diàleg govern-guerrilla a El Salvador dona com a resultat la creació d'una comissió mixta que estudiï mesures encaminades a la normalització política.
 - Finlàndia i la RDA demanen noves negociacions sobre desarmament, alhora que François Mitterrand i el secretari del Comitè Central del Partit Socialista dels Treballadors d'Hongria, acordaven a París que és necessari que es reaparegui el diàleg Est-Oest.
 - Israel accepta negociar amb Beirut i l'ONU l'ocupació d'El Líban.
 - El govern marroquí acusa Argel de ser responsable de l'atac del Front Polisari contra la zona de guarniment de Zag.
- 17 • Els entrebancs posats pels governs d'Hondures i El Salvador impedeixen el redactat final de l'Acta de Contadora.
 - Els Estats Units rebutgen l'oferta de negociació realitzada per Konstantin Txernenko en una entrevista concedida al diari The Washington Post.
 - L'explosió de tres bombes deixa sense llum durant 90 minuts la meitat de la població xilena. Pinotxet diu que no tolerarà més provocacions.
 - Lord Carrington, secretari general de l'OTAN, diu en una conferència celebrada a Brussel·les que la cobertura defensiva nuclear per a Occident és imprescindible.
 - Els comunistes italians demanen la dimissió de Giulio Andreotti.
- 18 • Argentina i Xile signen al Vaticà l'acta de consolidació de text d'acord sobre el Canal de Beagle.
 - Es fa públic un document segons el qual la CIA recomana actes terroristes

CONJUNTURA INTERNACIONAL

- contra el règim de Managua.
- Es discuteix al Bundestag alemany les implicacions d'alts càrrecs polítics en l'escàndol Barzel.
 - Hafez El Assad visita la Unió Soviètica dins d'un clima de fredor entre ambdós països.
 - Nova ofensiva iraniana sobre territoris iraquians.
- 19 • Els cancellers de Guatemala, El Salvador, Costa Rica i Hondures es reuneixen a Tegucigalpa per estudiar les objeccions posades per llurs governs a l'Acta de Contadora.
- Mitterrand visita oficialment Argèlia per intentar paliar el malestar que provoca el seu viatge a Marroc un mes i mig enrera.
 - Giorgi Arbatov, director de l'Institut d'E.U.A. i Canadà i membre del Comitè Central del Partit Comunista de la Unió Soviètica, afirma en el decurs d'una entrevista que Ronald Reagan intenta arruinar la URSS.
 - Quatre membres de la CIA moren a El Salvador en estavellar-se l'avió en el qual realitzaven missions de reconeixement del territori de Nicaragua.
 - Els demòcrates nord-americans demanen la dimissió del director de la CIA per l'elaboració del manual de terrorisme contra Nicaragua.
 - El president Erick Honecker conclou la seva estada oficial a Finlàndia.
- 20 • El general Masumeci, ex-cap del servei secret militar italià, és empresonat a Roma, acusat d'haver organitzat un organisme paral·lel de caire subversiu dins els serveis secrets.
- La Unió Soviètica acusa els Estats Units de violar els acords sobre armes nuclears.
 - El Comitè Central del Partit Comunista Xinès elabora un document pel qual el govern de Pequín es compromet a abandonar els principis igualitaris maïstes a favor d'una revolució econòmica.
 - El periodista francès, Jacques Abouchar, és condemnat a 18 anys de presó a Afganistan, acusat d'entrar il·legalment al país amb un grup armat.
- 21 • Brasil extradita a Buenos Aires el líder «montonero» Mario Firmenich.
- El diari alemany «Der Spiegel» publica un informe segons el qual el consorci Flick hauria pagat quantitats elevades de diners als polítics de la RFA.
 - És segrestat a Torun (Polònia) el sacerdot catòlic Jerzy Popieluszko.
- 22 • Raül Alfonsín visita oficialment França invitat pel Fons Internacional de Desenvolupament Agrícola (FIDA), i intenta buscar una fórmula de satisfer esglaonadament el deute exterior del seu país amb els bancs centrals que integren el Club de París.
- La guerrilla d'El Salvador presenta a Betancur el resultat del diàleg per la pau iniciat amb el govern salvadorenc.
 - El Govern d'Unió Nacional de Transició (GUNT) s'incorpora a les converses de reconciliació del Txad que se celebren a Brazaville.
 - El president d'Angola, José Eduardo dos Santos, destitueix el seu ministre d'Afers Estrangers i assumeix ell la
- cartera.
- El Partit Liberal independent retira la seva candidatura a les eleccions de Nicaragua, en no ajornar-se la data de celebració de les mateixes.
 - Gran Bretanya crea una nova unitat de serveis secrets per lluitar contra l'IRA.
 - El govern de Pequín decideix cedir la direcció de les empreses estatals a professionals, en lloc de a persones del partit.
- 23 • Walter Mondale acusa, durant la campanya electoral, Ronald Reagan de ser el president pitjor informat de la història recent dels EUA.
- El govern brasiler canvia per sorpresa les normes per a l'elecció de president.
 - El primer ministre francès, Laurent Fabius, declina la invitació de l'ambaixador soviètic a París, de celebrar el 60è aniversari de les relacions franco-soviètiques, fins que no es solucioni el cas «Abouchar».
 - La «comissió Agrava» que investiga l'assassinat del líder de l'oposició filipina, Benigno Aquino, lliura el seu informe a Ferdinand Marcos, en el qual s'estableix que el crim fou una conspiració militar.
- 24 • La guerrilla salvadorenc derriba l'helicòpter on viatjava el coronel José Domingo Montegrosa, home de confiança dels assessors nord-americans, el qual resultà mort, juntament amb set oficials més.
- El president argentí, Raül Alfonsín, defensa al Parlament Europeu la necessitat del «diàleg i la relació cooperativa entre Europa i Amèrica Llatina».
 - Ferdinand Marcos destitueix el cap de l'Estat Major, Fabian Ver, acusat d'estar implicat en la conspiració militar que assassinà Benigno Aquino.
- 24 • La Unió Soviètica insisteix en la retirada dels euromíssils, com a condició per negociar.
- Mitterrand viatja a Londres per celebrar el 80è. aniversari de «l'entente cordiale» enmig de fortes mesures de seguretat. Una falsa bomba posada pels serveis secrets francesos, per comprovar l'eficiència de Scotland Yard, a punt de causar un incident diplomàtic.
- 25 • Rainer Bazel dimiteix del seu càrrec —president del Parlament de la RFA per les seves presumptes implicacions en l'escàndol Flick.
- El govern afgà decideix deixar en llibertat el periodista francès Jacques Abouchar.
 - Irak acusa Iran d'haver assassinat presoners de guerra.
 - França suspèn per 5 dies la retirada de les seves tropes del Txad.
- 26 • La Unió d'Europa Occidental (UEO) compleix 30 anys d'existència. Els ministres de Defensa i Afers Estrangers de l'organització pretenen constituir un fòrum permanent de debat dels «set».
- El democristià Philipp Jenninger, designat unànimement successor de Barzel en el Parlament de la RFA.
 - Atemptat amb un cotxe carregat d'explosius contra la seu del govern de Xile. Malgrat les destrosses, no van
- haver-hi víctimes.
- El president bolivià, Hernan Siles Suazo, es declara en vaga de la fam fins que el país recuperi la pau social.
 - El grup extremista, Brigades Revolucionàries Àrabs es responsabilitza de l'atemptat comès a Roma contra un diplomàtic dels Emirats.
 - Konstantin Txernenko vol normalitzar les relacions de la URSS amb Xina.
- 27 • Un funcionari del Ministeri de l'Interior polonès, Gregorz Piotrovski, confessa haver assassinat el capellà segrestat, Jerzy Popieluszko.
- L'UEO es rellança oficialment mitjançant la «Declaració de Roma» per potenciar la indústria europea d'armaments i conscienciar l'opinió pública de les seves necessitats en matèria de defensa.
- 28 • Indignació i clima d'hostilitat envers el govern, de la població polaca per l'assassinat de Popieluszko.
- Els contactes entre els miners britànics i el sindicat llibre de miners (NUM) que vol ajudar els treballadors durant la seva vaga, provoquen greus reaccions en els polítics del Regne Unit.
 - Gary Hart i Jessie Jackson fan un front comú amb Walter Mondale per donar batalla a Ronald Reagan durant els últims dies de la campanya electoral.
 - El govern libanès dóna ordre a l'exèrcit d'enfonsar els vaixells que descarreguin en aigües il·legals.
- 29 • S'inaugura a La Havana la sessió anual del Consell d'Ajuda Mútua Econòmica (COMECON) amb els problemes de la pau a Centramèrica com a tema de fons.
- Hosni Mubarak, en visita oficial a França, destaca el paper europeu en la pau a l'Orient Mitjà.
 - Mitterrand i Kohl discuteixen a la República Federal d'Alemanya l'ampliació de la CEE, i esperen noves iniciatives de pau després de les eleccions nord-americanes.
 - Hernan Siles Suazo posa fi a la vaga de la fam perquè considera que ha creat un clima de concòrdia nacional.
 - Fracassa a Sudan un intent de cop d'Estat contra Numeiry.
- 30 • Quatre morts a Xile en la primera vaga general contra la dictadura.
- Troben a Polònia el cadàver de Jerzy Popieluszko.
 - Hondures, El Salvador i Costa Rica exclouen de l'acta de Contadora la immediata retirada d'assessors estrangers.
 - Giulio Andreotti supera tres mocions de dimissió que el relacionaven amb el banquer mafiós Michele Sindona.
 - Segons la CEE, 6 milions de persones corren perill de mort per la fam a Etiòpia.
 - La URSS embarga les exportacions de cru al Regne Unit en suport a la vaga dels miners britànics.
- 31 • Onada de violència anti-sikh a l'Índia després de l'assassinat d'Indira Gandhi. Rajiv Gandhi, fill de la ex-primer ministre, designat cap del govern nou hores després del magnicidi. Succeeix a sa mare, assassinada ahir per 3 sikh

de la seva guàrdia.

- Els sandinistes obren, quatre dies abans de les eleccions, el diàleg amb l'oposició.
- Mitterrand vol reduir, per referèndum, a cinc anys el mandat presidencial.

Mes de novembre

- 1 • Centenars de sikhs morts a l'Índia. Felipe González assisteix als funerals a Nova Delhi. Moscou suggereix que la CIA ha estat la instigadora de l'atemptat.
 - El dirigent anti-sandinista Edgar Chamorro afirma haver estat contractat per la CIA.
- 2 • Detinguts a Polònia un coronel i un tinent coronel com a responsables de l'assassinat del capellà Popieluszko.
 - Daniel Ortega tanca la campanya electoral nicaragüenca amb una crida a la participació.
- 3 • 300.000 persones assisteixen, a Varsòvia, als actes funeraris per Popieluszko.
 - A Nova Delhi més d'un milió de persones acomiaden Indira Gandhi. George Schultz, secretari d'Estat nord-americà i Nicolai Tijonov, primer ministre de la URSS s'entrevisten breument a la capital hindú.
- 4 • Eleccions generals a Nicaragua amb assistència massiva de votants. Un 68% per cent dels vots confirmen els sandinistes al poder.
- 5 • Dimiteix el ministre de l'Interior de Xile, Sergio Onofre Jarpa, la qual cosa provoca la dimissió en bloc de tota la resta del gabinet. Onofre considera tancat el camí de l'obertura a Xile.
 - L'informe Sabato implica el nunci del Vaticà, Pio Laghi en la repressió dels militars argentins.
- 6 • Ronald Reagan assoleix un aclaparador triomf a les eleccions nord-americanes, essent reelegit per a un segon mandat.
 - Un document secret publicat pel Washington Post desvetlla que la Casa Blanca creu haver desbloquejat el pla de pau de Contadora.
 - Els «contras» assassinen el ministre nicaragüenc de comunicacions, Enrique Schmidt.
 - Pinotxet rebutja la dimissió del ministre de l'Interior i decreta l'estat de setge.
 - La CEE decideix d'augmentar 3.000 milions de pessetes l'ajut contra la fam, que afecta especialment a Etiòpia.
- 7 • Ronald Reagan, reelegit president dels EUA, fa un oferiment de diàleg al Kremlin, alhora que adverteix Moscou contra l'enviament d'avions Mig-21 a Nicaragua. Els demòcrates guanyen dos escons al Senat.
 - Absència d'Ustinov, ministre de Defensa, a la desfílada militar per a commemorar la revolució soviètica a Moscou.
 - Helmut Kohl, canceller de la RFA reconeix que va incomplir la constitució

de la RFA, davant la comissió investigadora de l'afer Flick a la RFA.

- 8 • Denunciat un avió espia «ocell negre» d'Estat Units. Els nord-americans sospiten que un vaixell soviètic que s'adreça cap el port nicaragüenc de Corinto porta avions Mig-21 als sandinistes. Moscou considera això un pretext per enviar el país centramericà, alhora que desmenteix l'enviament d'aquests aparells.
 - L'ofertament de diàleg Washington-Moscou va acompanyat d'advertències del secretari d'Estat, George Schultz, que vol fets concrets per part soviètica.
 - Comencen les converses entre libanesos i israelians sobre la retirada dels territoris ocupats per Tel Aviv.
 - Hans Dietrich Genscher, ministre d'Afers Estrangers alemany, reconeix que Flick subvenciona els liberals.
- 9 • El govern sandinista reparteix armes a la població davant una possible invasió nord-americana. Dos-cents mil joves mobilitzats.
 - El Congrés argentí comença el procés polític per «crims econòmics».
 - El segon mandat Reagan potenciarà el desenvolupament dels nous sistemes d'armament, amb un augment pressupostari d'1,3 bilions de pessetes.
 - El liberal i ex-president alemany, Walter Scheel, implicat en l'afer Flick.
 - Tornen els combats a la «línia verda» que separa els sectors cristià i musulmà al Líban.
 - Hassan II considera el tractat d'unió amb Líbia, un acord innocent.
 - L'OTAN aprova un sistema tàctic davant un atac del Pacte de Varsòvia.
- 10 • Beirut suspèn negociacions amb Israel.
 - França i Líbia consideren tancada la seva retirada del Txad.
 - L'ambaixador de Nicaragua a l'ONU, J. Chamorro, compara l'actitud dels EUA envers Nicaragua amb la mantinguda amb Granada.
- 11 • «The New York Times» assegura que l'administració Reagan prepara un bloqueig naval contra Nicaragua.
 - Nigèria reconeix la RASD poc abans de la cimera de l'OUA.
- 12 • Marroc trenca amb l'OUA per haver admès la RASD com a membre de ple dret.
 - Màxima alerta a Nicaragua per por a la invasió.
 - La CEE deplora l'augment de la violència a Xile.
 - Rajiv Gandhi elegit per unanimitat president del Partit del Congrés (I).
 - El Pentàgon afirma que Nicaragua planeja la invasió d'Hondures i El Salvador. Schultz insinua que els EUA envairan Nicaragua si ho consideren necessari. Mentrestant, a Managua comencen a preparar-se les trinxeres al mig del carrer.
 - Hassan II suspèn el seu viatge a França mentre els partits marroquins consideren imminent una escalada militar.
- 14 • Lord Carrington, secretari general de l'OTAN afirma que el territori del Pacte de Varsòvia no restaria com a un

«santuari» en cas d'una agressió de l'Est.

- 15 • Entrevista sorpresa entre François Mitterrand i Gaddafi a Creta, amb el Txad com a objectiu. França sospita que les tropes líbies continuen al país centrafricà.
 - El president electe nicaragüenc, Daniel Ortega invita Hondures a un diàleg per la pau.
 - Massiu retorn a Uruguai dels exiliats.
 - Flaminio Piccoli, president de la Democràcia Cristiana italiana dimiteix en conèixer que anava a ser processat en relació a l'afer de l'ex-vice-cap dels serveis secrets militars, general Pietro Musumeci.
 - Strauss reconeix que Flick finançava la CSU.
- 16 • Els militars xilens tornen a omplir de gent els estadis esportius. Hom calcula que han detingut unes 3.000 persones. Xile denuncia a l'OEA per afers de tortures.
 - Detingut a l'Argentina el ministre d'Economia de la Junta Argentina, J. Alfredo Martínez de la Hoz, per violació dels seus deures com a funcionari públic.
 - Julius Nyerere, cap de l'Estat de Tanzània, escollit president de l'OUA, suggereix que Àfrica no pagui el deute extern.
- 17 • George Schultz s'entrevistarà amb Gromiko el pròxim mes de gener a Moscou.
 - El Regne Unit disposat a secundar l'abandó nord-americà de la Unesco.
- 18 • França estudia el retorn de les seves tropes al Txad.
 - Parany egipci a Líbia. Hosni Mubarak provoca que medis oficials de Trípoli s'atribueixin la mort de l'ex-ministre líbi Hamid Bakush, quan en realitat és viu.
 - Els neo-gaullistes guanyen els comicis de Nova Caledònia.
- 19 • Més de 300 morts a Mèxic en esclatar una planta de gas a les rodalies de la capital.
 - El líder líbi Gaddafi afirma que el president egipci, Hosni Mubarak «és un agent de la CIA». El líder de la revolució líbia reconeix que els soldats líbics no han completat la retirada de territoris txadià.
 - Dublín i Londres acosten les seves posicions envers l'Irlanda del Nord, gràcies al reconeixement per part de Margaret Thatcher de la identitat de la minoria catòlica a l'Ulster.
 - Forta acceleració dels actes violents a favor de l'independentisme a Nova Caledònia (els pro-francesos han guanyat els comicis a l'illa del Pacífic).
 - Rajiv Gandhi parla de conspiració per desmembrar l'Índia.
 - Totes les forces polítiques parlamentàries de Marroc donen suport al rei Hassan II en la seva decisió de retirar-se de l'OUA.
- 20 • Fugen d'un creuer prop de dos-cents ciutadans polonesos que es refugien a Hamburg.
 - Malta i Líbia signen un acord de cooperació militar.
 - Mobilització soviètica davant la reunió del Consell Nacional Palestí, per tal d'evitar la ruptura de l'OAP.

CONJUNTURA INTERNACIONAL

- Cuba disposada a signar un acord per a retirar les seves tropes d'Angola.
 - Reagan confirma els càrrecs a Weinberger, Casey i Mc Farlane.
- 21 • Finalitza sense cap resultat la vuitena ronda de converses Nicaragua-EUA.
- Schultz i Gromiko s'entrevistaran el gener vinent a Ginebra, segons sembla el compromís per part de Moscou de no tractar sobre els euromissils, es compensarà per part de Washington amb no esmentar la qüestió de les verificacions.
 - Hans Dietrick Gencher, ministre d'Afers Estrangers de la RFA anul·la un viatge a Varsòvia per discrepàncies amb el govern del general Jaruzelski.
- 22 • Djàssir Arafat fa una crida a la unitat dels dissidents de l'OAP i a Síria, mentre que el rei Hussein proposa als palestins una iniciativa de pau. S'observa un canvi en els plantejaments del líder palestí.
- Shultz i Gromiko s'entrevistaran el 7 i el 8 de gener a Ginebra, per tal d'establir una agenda de diàleg sobre desarmament.
 - El Regne Unit amenaça de retirar-se de la Unesco si no es reformen les seves actuals estructures.
 - La mediació grega al Txad, provoca malestar al govern francès.
- 23 • Giuglio Andreotti supera, al Parlament italià, les mocions que demanaven la seva dimissió com a ministre d'Afers Estrangers, arran de la seva vinculació amb un afer de frau de petroli.
- L'ofertament de pau de Hussein, basat en el compliment de la resolució 242 del Consell de Seguretat de Nacions Unides, centra les discussions del Consell Nacional Palestí.
- 24 • Tres oficials somalis segresten un avió i el porten a Addis Abeba (Etiòpia) on retenen 108 ostatsges. Els segrestadors volen que no s'executi la pena de mort sobre set estudiants etiops.
- Raül Alfonsín, el president argentí, es compromet a respectar el resultat de la consulta popular sobre la resolució del contenciós de Beagle.
 - Genscher mostra el seu explícit respecte per les fronteres actuals de Polònia.
 - Estats Units estableix un pla per tal d'assentar un milió de palestins a Llatinoamèrica. Mentre que Yitzhak Shamir rebutja qualsevol compromís sobre la Cisjordània.
- 25 • Eleccions presidencials, legislatives i municipals a Uruguai. Massiva aflluència.
- Un 77 per cent del cens electoral argentí acut a les urnes per tal de votar sobre l'acord assolit entre Xile i Argentina sobre el Beagle. Ampli suport a les tesis del govern d'Alfonsín. Els peronistes havien demanat l'abstenció.
 - Edgar Chamorro, dirigent de la Força Democràtica Nicaragüenca (FDN), un dels més importants grups antiscandinistes, és impulsat de la seva organització per haver criticat públicament la CIA.
 - Fortes crítiques a Síria en el Consell Nacional Palestí.
- 26 • Julio Maria Sanguinetti, el líder del partit «colorado» es proclama president electe en els comicis d'Uruguai. Sanguinetti vol impulsar un govern d'unitat nacional.
- El Tribunal de La Haia es pronunciarà sobre les accions dels Estats Units contra Nicaragua.
 - Els EUA restableixen les seves relacions amb Iraq.
 - Els sis països del Consell de Cooperació del golf (Pèrsic) recomanen restablir relacions amb Egipte.
- 27 • Djàssir Arafat dimiteix com a president del comitè executiu de l'OAP. S'especula que es pugui tractar d'una maniobra per tal d'assolir un major control de l'organització.
- La URSS augmenta, per primer cop en cinc anys, les despeses en defensa, en un 12 per cent.
 - Israel ataca tres bases palestines al Líban.
 - Pinotxet treu l'exèrcit al carrer per a reprimir la protesta.
- 28 • Reagan reconeix que hi ha discrepàncies amb Marroc en un missatge lliurat al rei Hassan II.
- Arafat, aclamat pel Parlament palestí, decideix continuar com a president del comitè executiu de l'OAP.
 - Crida del general Wojciech Jaruzelski a Occident per tal d'evitar un conflicte nuclear.
 - Un Consell de Cooperació del Golf aprova un pla estratègic militar conjunt per a defensar la producció petrolífera.
- 29 • Argentina i Xile signen al Vaticà el tractat sobre el canal de Beagle.
- Caspar Weinberger assegura que Estats Units només intervindrà militarment a l'exterior «com a últim recurs».
 - Rabat trenca relacions amb Iugoslàvia per haver reconegut prèviament la RASD mentre que una resolució de l'ONU demana al Marroc que negociï l'alto al foc amb el Polisari.
 - Forts incidents a Nova Caledònia entre «kanakès» i colons francesos.
- 30 • El líder polític uruguaià, Wilson Ferreira Aldunate, és posat en llibertat després de cinc mesos de presó.
- Perú trasvalsat per la vaga general, més de 500 detinguts.
 - Reagan i Kohl acorden de continuar el desplegament dels euromissils si no hi ha acord a Ginebra.
 - Primera víctima mortal a Nova Caledònia, en els enfrontaments entre blancs i «kanakès».
 - 110 morts a Sri Lanka per atacs de la guerrilla tamil.
- dents de l'Índia.
- 2 • Les dos comunitats que formen Caledònia, tot i que mantenen unes posicions enfrontades, anuncien la seva disposició a dialogar.
- El govern de Sri Lanka allarga el toc de queda després de nous atacs de la guerrilla tamil.
 - En la trobada a El Cairo, el rei Hussein de Jordània i el president egipci Mubarak, treuen a la llum les seves diferències davant el problema palestí.
- 3 • Se celebren reunions de ministres d'Afers Exteriors i Defensa dels països que componen el Pacte de Varsòvia, a Berlín Oriental i Budapest respectivament. Tema de les reunions: la imminent renovació del Pacte de Varsòvia.
- Inesperada destitució del ministre de Defensa d'Afganistan.
 - Simon Peres, cap del govern israelià, renova les seves intencions de diàleg amb jordans i palestins.
 - Un grup d'homes, que parlen àrab i de nacionalitat desconeguda, segresten un avió Kuwaitià i l'obliguen a parar a Teheran. Els segrestadors assassinen 4 persones.
- 4 • L'«Eurogrup» de l'OTAN es reuneix a Brussel·les per parlar sobre el desequilibri d'armaments entre Europa i EUA. Aproven, al mateix temps, un pressupost que triplica les despeses d'infraestructura.
- El Pacte de Varsòvia, una vegada conculcades les reunions de Berlín i Budapest, considera que hi ha condicions perquè la situació internacional millori.
- 5 • L'oposició francesa acusa els socialistes de la crisi a Nova Caledònia.
- L'OTAN insta Moscou a negociar amb «esperit obert» el control d'armaments.
 - Malta aprova una aliança amb Líbia i trenca el seu tractat amb Itàlia.
 - Estats Units mantindrà les seves tropes a Grenada fins el mes de març.
- 6 • Els segrestadors de l'avió Kuwaitià maten quatre hostatges i exigeixen l'alliberament de diversos militans islàmics detinguts a Kuwait.
- L'exèrcit de Sri Lanka assassina vuitanta-tres civils en una acció de represàlia.
 - L'ONU reitera la seva crida al diàleg entre el Marroc i el Polisari.
 - Union Carbide, firma química nord-americana causant de la mort de dos mil cinc-cents persones a Bhopal (Índia), haurà d'indemnitzar amb cents de milions de dòllars les víctimes del gas verinós.
- 7 • Canvi de ministre a França: Roland Dumas, nou responsable d'Afers Exteriors.
- Itàlia: dinou membres de Brigades Roges condemnats a cadena perpètua.
 - Whashington estudia la seva retirada de la FAO amb l'objectiu de «reduir despeses».
- 8 • Kuwait rebutja, a través de la decisió anunciada pel seu Parlament, tot compromís amb els pirates de l'aire que mantenen un avió d'aquesta nacionalitat segrestat a Teheran.
- Vaga general a Bangla Desh per demanar eleccions generals.

Mes de desembre

- 1 • El diàleg Govern-guerrilla a El Salvador, a punt de trencar-se. Duarte rebutja les propostes de l'esquerra.
- Por a Bolívia pels rumors d'un cop d'Estat.
 - L'aviació de Sri Lanka (antic Ceilan) obre foc contra vaixells tamiis proce-

CONJUNTURA INTERNACIONAL-ESPANYOLA

- Mitterrand inicia una gira per Zaire, Ruanda, Rep. Centrafricana i Burundi.
- 9• Un escamot iranià allibera els hostatges de l'avió segrestat el passat dia quatre, i redueix els quatre segrestadors.
 - Diputats líbics i marroquins es reuneixen a Trípoli per constituir un parlament nou comú a ambdós països.
 - Israel dóna la culpa al govern de Beirut del bloqueig de les negociacions per a la retirada de tropes del Líban.
- 10• Es compliquen les relacions entre Kuwait i Iran davant el perllongat segrest de l'avió Kuwaitià.
 - Shultz informarà els aliats occidentals dels plans nord-americans en la negociació amb la URSS.
- 11• Un grup terrorista belga vola un oleoducte de l'OTAN.
 - Divuit ferits en esclatar una maleta amb explosius a la Borsa de Santiago de Xile.
 - Mitterrand afirma que, en cas de necessitat, França estaria disposada a intervenir militarment a l'Àfrica.
- 12• Cop d'Estat a Mauritània. Mohamed Salek, nou president.
 - Reagan planeja un ampli reajust diplomàtic a Amèrica Llatina.
 - Desapareixen a Itàlia cent dels quatre-cents mafiosos més buscats per la policia.
- 13• Shultz demana cohesió i solidaritat als seus aliats europeus.
 - L'exèrcit israelià realitza una violenta operació de registre al sud del Líban.
- 14• Els nous dirigents de Mauritània donen suport a la República Saharaui i als acords amb Algèria i Tunísia.
 - Els àrabs moderats intenten que Reagan recuperi la iniciativa a l'Orient Pròxim.
 - Belice celebra les seves primeres eleccions generals des de la seva independència el 1981.
- 15• Gorbachov, número dos soviètic, s'entrevista amb la premier anglesa Margaret Thatcher.
 - Cuba i EUA firmen un acord sobre migració.
 - Condemna a Israel a les Nacions Unides per violar els drets humans.
 - Aclaparadora victòria conservadora en les eleccions de Belice.
- 16• Gorbachov demana a Thatcher que insti els americans a negociar sobre «la guerra de les galàxies».
 - Dissolta violentament una manifestació dirigida per Walesa a la ciutat polonesa de Gdansk.
- 17• Les conversacions sobre la retirada israeli del Líban sota l'amenaça de bloqueig.
 - Les «desercions» de ministres obliguen a reajustar el govern bolivià.
- 18• Gorbachov assegura que la URSS està disposada a reduir radicalment els seus arsenals nuclears.
 - El pentàgon designa deu equips d'estudi per la «guerra de les galàxies».
 - Els socialistes grecs donen suport a la reelecció del president Karamanlis, líder de la dreta.
 - La campanya electoral entra en la seva recta final a l'Índia.
- 19• Iran i Síria protesten per la presència egípcia a la Conferència Islàmica.
 - Thatcher i Zhao Ziyang firmen a Pequín l'acord de devolució de Hong Kong a Xina el 1997.
 - EUA a punt de confirmar la seva retirada de la UNESCO.
- 20• Polèmica a EUA per les filtracions sobre la missió militar del «discovery».
 - Pequín creu que EUA ha de seguir, en el cas de Taiwan, l'exemple britànic de Hong Kong.
- 21• El ministre de defensa soviètic Dimitri Ustinov mor víctima d'un atur cardíac als 76 anys.
 - Ona de protestes obreres i repressió a l'Iran per les conseqüències de la guerra amb l'Irak.
 - EUA anuncia que està disposat a negociar certs aspectes relatius a la «guerra de les galàxies».
- 22• El mariscal Sokolov nou ministre de Defensa de la URSS.
 - Thatcher dóna suport a la militarització espacial, però demana condicionar-la a negociacions amb la URSS.
- 23• Trenta-dos morts i més de quaranta ferits en un atemptat feixista a Itàlia.
 - Mifsud Bonnici succeeix Dom Mintoff al front del govern de Malta.
 - Weinberger nega que EUA hagi limitat al seu programa de «guerra de les galàxies».
- 24• Massius actes de protesta a tot Itàlia contra l'atemptat de l'express Nàpols-Milan.
 - Detinguts al nord de Xile 23 dirigents locals de l'oposició.
- 26• El nou cap d'Estat maurità, Uld Taya, declara que el seu país ha sortit definitivament de la guerra del Sàhara occidental.
 - Sis morts i més de quaranta ferits en esclatar dues bombes a Teheran.
- 27• Els acusats de l'assassinat del capellà polonès Popieluszko diuen haver rebut l'ordre de «molt amunt».
 - La URSS i Turquia subscriuen importants acords econòmics.
 - El funeral per les víctimes de l'atemptat al tren italià es converteix en un massiu acte de protesta.
- 28• Rajiv Gandhi aconsegueix la més gran victòria electoral en la història de l'Índia.
 - Estats Units estacionarà quatre vaixells de guerra en l'Atlàntic per donar suport a la seva força de desplegament ràpid.
 - Un dels acusats en el procés de Popieluszko, denuncia el vice-ministre de l'Interior.
 - El president libanès demana de nou suport a Síria davant l'increment de la tensió al seu país.
- 29• Crisi militar a Bolívia en ser destituït el cap de l'exèrcit.
 - Mor en atemptat a la capital jordana l'ex-alcalde d'Hebró, Fat al Kawasmi.
- 30• El primer ministre indi inicia la dura tasca de formar nou govern.
 - Arafat acusa Síria de l'assassinat de Fat al Kawasmi.
 - El cap de l'exèrcit bolivià deposa la seva actitud de rebel·lia.
 - Horror i vergonya davant la inacabable plaga de fam a Etiòpia.

Mes d'octubre

- 1• Els dos militars marroquins segrestats pel pesquer Santa Teresa, són tornats al Marroc.
 - Felipe González es compromet a seguir «la voluntat popular» en el referèndum sobre l'OTAN, encara que la majoria decideixi «allunyar-se» de l'Aliança.
 - Marcelino Oreja pren possessió del seu càrrec de Secretari General del Consell Europeu.
- 2• Visita oficial del primer ministre austríac, Fred Smowitz. González i Smowitz fan un repàs de les relacions Est-Oest, Centramèrica i Orient Mitjà. El president espanyol destaca el pacte social austríac.
- 3• Morán abandona a Luxemburg la sessió negociadora amb la CEE, davant la manca de propostes comunitàries. Morán critica la indiferència dels medis comunitaris i qualifica de «criança dolenta» els costums dels funcionaris comunitaris.
 - Ratificat pel Congrés l'acord de cooperació en matèria de defensa amb França.
- 4• Espanya extraditarà a Itàlia el camorrista Raffaele Scarnato.
 - González dóna suport a Morán pel que fa a la problemàtica amb la CEE, mentre que l'oposició el critica.
- 5• Espanya pagarà 150 milions de pesetes/any a un grup de pressió nord-americà per introduir els productes de la indústria d'armaments espanyola en els mercats dels EUA.
 - Joshua Hasan considera imminent l'obertura total de la tanca del penyal de Gibraltar.
 - Espanya acollirà cinc militars bolivians segrestadors del president Siles Suazo.
 - Carlos Núñez, president del Consell d'Estat nicaragüenc, vol un paper actiu d'Espanya a Centramèrica.
- 8• Karamanlis recomana a González paciència per entrar a la CEE.
 - Visita a Espanya d'una representació del Bundestag (Parlament de la RFA).
- 9• Morán suggereix una integració com la francesa a l'Aliança atlàntica i insisteix a revisar la participació en els diferents comitès.
 - El rei Joan Carles I rep a la Zarzuela el president del Bundestag alemany, Reiner Bazel.
 - Els pesquers Rosario Gaitán i el Nuevo Callao són apressats per una patrullera marroquina.
- 10• L'ambaixador d'Espanya a Beirut, Pedro de Aristegui, és segrestat durant unes hores per dos joves libanesos pertanyents a les Brigades Musa Sadi.
 - Joan Pau II fa escala d'un dia a Saragossa, en el seu viatge a Santo Domingo i a Puerto Rico.
- 12• François Mitterrand defensa la democràcia espanyola i critica l'independentisme i l'autonomisme, en el decurs de la seva visita al país basc-francès.
- 15• Els quatre països integrants del Grup Contadora es donen cita a Madrid per redactar la versió definitiva de l'Acta

CONJUNTURA ESPANYOLA

- per la Pau i la Cooperació Centramerica.
- 17 • Joan Carles I lliura el premi Príncep d'Astúries als cancellers de Colòmbia, Mèxic i Veneçuela per la seva contribució a la pau a Centramerica.
 - 19 • S'inicia al Palau de Pedralbes (Barcelona) la quarta cimera hispano-francesa, amb l'ingrés d'Espanya al Mercat Comú com a tema principal.
 - El pesquer «Sonia» és metratllat per forces irlandeses quan intentava fugir en ser descobert quan pescava sense llicència a la costa d'Irlanda.
 - 20 • Segons el ministre espanyol, Fernando Morán, el metratllament del «Sonia» no afectarà les relacions d'Espanya amb la CEE.
 - Clou la cimera hispano-francesa de Pedralbes. Els integrants consideren els resultats com «positius», encara que tots ells veuen conflictius els capítols agrícola i pesquer.
 - 21 • L'informe anyal d'Amnesty International senyala Espanya com un dels països on continua la pràctica de la tortura.
 - Acord entre els governs d'Irlanda i Espanya perquè no es desbordi l'incident del pesquer «Sonia».
 - 22 • Els ministres d'Afers Estrangers de la CEE acorden a Luxemburg presentar a Espanya una proposta uniforme sobre assumptes socials, oli d'oliva i aranzels.
 - 23 • La CEE confirma a Luxemburg la data de l'1 de gener de 1986 per a l'ingrés d'Espanya a la Comunitat.
 - Felipe González, en el decurs del debat sobre l'Estat de la Nació, presenta un decàleg sobre política de defensa d'Espanya.
 - 25 • El secretari general de l'OTAN, lord Carrington, disposat a mediar entre Gran Bretanya i Espanya en el contenciós de Gibraltar.
 - 27 • Segons un sondeig realitzat per «El País», el 52% dels espanyols són contraris a la permanència d'Espanya a l'OTAN.
 - Morán afirma a Brussel·les que la decisió d'Espanya sobre l'OTAN no està oberta a discussió amb els aliats.
 - Escasses possibilitats d'Espanya i Portugal d'entrar a formar part de l'UEO.
 - 30 • La 44 cimera franco-alemanya dona una declaració expressa de Kohl i Mitterrand favorable a l'ampliació a dotze membres de la CEE.
 - L'OTAN vincula, en un informe sobre la regió sud de l'organització, la reivindicació espanyola de Gibraltar amb la sobirania sobre les ciutats de Ceuta i Melilla.
 - 31 • S'inicien les primeres maniobres aèries hispano-marroquines conegudes amb el nom «Atlas 84».
- tivament; Guerra lliura al president algerià, Chadli Benjedid, un missatge personal del president del govern, Felipe González.
- El vice-almirall José Maria Sobrino de la Sierra succeirà al tinent general Rodríguez Ventosa com a delegat de la representació militar espanyola a l'OTAN. Rodríguez Ventosa passa a ser nou capità general de Catalunya.
 - Judici a Nigèria contra el capità del vaixell mercant «Izarra».
 - El govern espanyol considera que el tractat llibio-marroquí podria afavorir Espanya.
- 2 • AP demana al president González l'esclariment de la presumpta vinculació del PSOE amb diners del consorci alemany Flick.
 - Narcís Serra és rebut pel rei Hassan II de Marroc i afirma, poc després, que Espanya està disposada a vendre més armament a Rabat.
 - Alfonso Guerra manifesta en tornar d'Alger que Espanya i Algèria coincideixen en les seves valoracions de la unió entre Líbia i Marroc. No hi ha cap acord sobre el contenciós del gas. Guerra diu que Ceuta i Melilla no han estat reforçades militarment.
 - 3 • Felipe González transmet a Rajiv Gandhi els condols dels reis d'Espanya per la mort d'Indira.
 - Fraga anuncia que no acceptarà consensuar la qüestió del referèndum OTAN.
 - Serra torna de Marroc sorprès per la claredat de Hassan pel que fa als problemes entre ambdós Estats. Segons sembla, Espanya vol construir, a l'empresa Bazán, la futura flota de guerra marroquina. Possible pròxima visita a Espanya de Hassan II.
 - 4 • L'absència d'observadors del PSOE en els comicis nicaragüencs molesta les autoritats sandinistes.
 - Victòria del sector oficialista del PSOE en l'elecció de delegats al trentè congrés, encara que s'observa un augment de les posicions anti-OTAN.
 - 5 • El periodista alemany Eckart Spoo ratifica que el diputat socialdemòcrata alemany Peter Struck va afirmar que els socialistes espanyols van rebre diners del consorci Flick.
 - Nicolàs Redondo, líder d'UGT, nega voler aglutinar els sectors socialistes anti-OTAN de cara al trentè congrés.
 - 6 • Felipe González demana una investigació per l'afer Flick al fiscal general de l'Estat. Willy Brandt nega que el PSOE hagi rebut diners dels seus homòlegs alemanys.
 - Fernando Morán creu guanyat el referèndum de l'OTAN per a les postures del govern González.
 - 8 • Jorge Vestringe, secretari general d'Aliança Popular, diu que el seu partit no ha rebut «ni un duro» de l'estranger.
 - 9 • Fraga fa rectificar Vestringe, i admet haver rebut 2.872.000 pessetes del partit cristià social-alemany de Franz Josef Strauss.
 - Carlos Romero manté que Espanya no acceptarà la inclusió dels cítrics en la llista de productes sensibles, alhora que anuncia avenços importants en la qüestió pesquera.
 - 10 • Arriba a Mallorca el president xinès, Li Xiannian, en visita privada.
 - Morán s'entrevista amb Genscher a la RFA, alhora que adverteix sobre les precipitacions en la negociació amb la CEE.
 - 11 • La Fundació Hans Seidel donà suport a la ultradreta espanyola.
 - La directiva de la Defensa nacional manté que la seguretat militar d'Espanya davant el Magrib estarà fonamentada en la dissuasió.
 - Comença el viatge oficial de Li Xiannian a Espanya.
 - 12 • Xiannian anima Espanya a cooperar amb la Xina. El president xinès fa vots per a una Europa unida, solidària i poderosa.
 - 13 • L'OTAN ha examinat —en privat— la participació espanyola a la seva estructura militar.
 - 14 • Felipe González afirma al Congrés que no ha rebut ni un «duro» de l'Alemanya occidental, des de la legalització del seu partit. Redondo reconeix que la UGT va rebre diners de la Fundació Ebert.
 - Espanya condemna la pressió sobre Nicaragua.
 - Expulsats 15 africans del Maresme per no tenir els papers en regla.
 - Petra Kelly, la diputada «verda» de la RFA, manté que és evident que han arribat fons de la RFA a Espanya, en entrevista a «El País».
 - 15 • El ministre d'Agricultura de la RFA vincula la presència de l'OTAN amb l'ingrés a la CEE.
 - El Congrés espanyol investigarà el finançament dels partits i l'afer Flick. El diputat socialdemòcrata alemany Peter Struck, del qual van sortir les acusacions que vinculaven PSOE i Flick, assegura que parlava en broma i que mai no va dir que el PSOE va rebre fons del consorci Flick.
 - Li Xiannian finalitza la seva visita oficial demanant a Espanya suport diplomàtic per la Xina a Latinoamèrica.
 - 16 • Manuel Marín, secretari d'Estat per a les Comunitats, creu que les negociacions amb la CEE han arribat a la fase decisiva.
 - 19 • Felipe González diu que l'ingrés a la CEE no vincula la permanència d'Espanya a l'OTAN.
 - Narcís Serra, ministre de Defensa, nega, en tornar de l'Argentina, motius armamentistes al seu viatge i considera que el model iniciat a Espanya pel que fa a la reforma militar no és exportable.
 - El seu propi vice-president, Lorenzo Natali, demana a la Comissió Europea més poders per tal d'ultimar l'adhesió d'Espanya al Mercat Comú.
 - Segons la revista internacional de Defensa submarins de butxaca soviètics operen a la zona de Gibraltar.
 - 20 • El govern liberalitza les compres de petroli a l'exterior, en un 25 per cent.
 - H.D. Genscher, ministre d'Exteriors de la RFA, demana un reglament comunitari sobre el dossier del vi, abans de cloure l'acord entre la CEE i Espanya.

Mes de novembre

- 1 • Narcís Serra, ministre de Defensa, i Alfonso Guerra, vice-president del govern, visiten Marroc i Algèria, respec-

- nya.
- 21 • Dotzenes de milers de persones en les manifestacions de suport a Nicaragua a Madrid i en menor proporció a Barcelona.
 - Un F-16 nord-americà s'estavella a quaranta quilòmetres de Madrid.
 - Pasqual Maragall, alcalde de Barcelona, diu a Brussel·les que vol organitzar un debat ciutadà sobre l'OTAN.
 - 22 • Espanya subscriu un protocol addicional a la Convenció Europea de drets de l'Home.
 - Narcís Serra, ministre de Defensa assisteix a la reunió de La Haia (Holanda) del grup europeu independent de programes de l'OTAN on es tracta de crear una indústria europea d'armament.
 - Portugal proposa una cimera hispano-portuguesa sobre la qüestió pesquera.
 - 23 • Converses Seguretat i Pau: Fraga i Roca insisteixen que el referèndum és un error.
 - González assegura que no s'avançaran les pròximes eleccions legislatives, en la primera ronda de converses per arribar a un consens sobre el decàleg de seguretat i pau ofert pel propi González durant el debat de l'Estat de la Nació.
 - Espanya és l'Estat de l'Aliança Atlàntica que va comprar més armes als Estats Units durant 1983. Contractes per valor de 372.075 milions de pessetes, mentre que només exportà als EUA armes per valor de 33 milions de dòlars (5.445 de pessetes).
 - Marroc afirma que el pesquer «Montrove» desaparegut al juliol col·labora amb el Front Polisari.
 - 24 • Morán reafirma a París que Espanya estarà a la CEE el primer de gener de 1986.
 - Incident a la zona natural entre coreans del nord i del sud.
 - 25 • El consorci alemany Flick lliurà a la Fundació Friedrich Ebert (socialdemòcrata) 127 milions de pessetes, segons el que publica, al·ludint a informacions de la comissió investigadora, el diari alemany «Welt am Sonntag».
 - El secretari de defensa, Eduardo Serra, considera que s'hauran de fer despeses de 340.000 milions de pessetes per any, en el capítol de Defensa.
 - El congrés del PSC (PSC-PSOE) dona el vist i plau a les tesis de Raimon Obiols sobre l'OTAN que impliquen deixar al govern i al trentè congrés del PSOE la decisió al respecte. Malgrat això, un 57'7 per cent de delegats es pronuncia per l'abandó de l'Aliança Atlàntica.
 - 26 • Fernando Morán i Geoffrey Howe, titulars d'Afers Estrangers d'Espanya i Regne Unit es reuneixen a Brussel·les per tractar sobre Gibraltar.
 - El Front Polisari demana al govern espanyol que reconsideri la seva postura envers el Sahara arran de l'admissió de la RASD a l'OJA.
 - Converses sobre consens en política de seguretat: el PNB condiciona el «sí» a l'OTAN a una resolució favorable del procés negociador amb la CEE.
 - La direcció del PSC va amenaçar

- amb la seva dimissió si era aprovada una postura radical envers l'OTAN al congrés del partit.
 - Els ministres d'Afers Estrangers de la CEE no es posen d'acord en una posició conjunta per negociar amb Espanya.
- 27 • El Regne Unit i Espanya acorden iniciar negociacions sobre la sobirania de Gibraltar. Espanya aixeca les restriccions (abans del 15 de febrer) sobre la Roca a canvi d'un tracte igualitari pels espanyols al Penyal.
- 28 • Acord amb la CEE, llevat del Regne Unit, entorn al desarmament aranzelari. La impossibilitat d'un acord entre els «deu» deixa ajornats tots els capítols per a la cimera de Dublín.
 - Londres minimitza la inclusió del terme «sobirania» en l'acord amb Espanya sobre Gibraltar.
 - Tota la tripulació de l'Izarra autoritzada a sortir de Nigèria.
- 29 • El rei rep a Bernardo Sepúlveda, canceller mexicà d'Exteriors que signarà a Espanya un nou conveni de cooperació bilateral. Sepúlveda demanarà al govern espanyol suport pel pla de pau dissenyat pel grup de Contadora.
 - Consens sobre seguretat i pau: Gerardo Iglesias i Felipe González no arriben a cap acord sobre el «decàleg» del president. Els comunistes són partidaris de sortir de l'OTAN i d'un referèndum decisiu. Esquerra Republicana manté el seu no a l'OTAN.
 - L'ambaixador francès a Espanya, Pierre Guidoni negocià amb Herri Batasuna un «gest» d'alt el foc per a detenir les extradicions, segons «Punto y Hora de Euskalherria».
 - Fraga contrari a les gestions del grup de Contadora.
- 30 • Pierre Guidoni nega qualsevol implicació en els contactes que se li atribueixen amb ETA.
 - Felipe González diu que l'OTAN no necessita la integració militar d'Espanya.

Mes de desembre

- 1 • El Marroc considera «no amistós» el vot d'Espanya a l'ONU sobre el Sàhara.
- 2 • Manifestacions a diverses ciutats espanyoles per protestar contra la permanència del nostre país a l'OTAN.
- 3 • S'inicia a Dublín la reunió de la CEE que estudia la reforma de la Comunitat davant l'entrada d'Espanya i Portugal.
- 4 • Queda desbloquejada la negociació per a l'ingrés d'Espanya a la CEE. No obstant, el comunicat final de la cimera de Dublín no esmenta la data d'ingrés a la Comunitat.
 - La premsa marroquina demana que no s'oblidi l'actitud espanyola a l'ONU en negociar sobre pesca.
- 5 • La CEE estima que Grècia imposa un preu a l'ingrés d'Espanya i Portugal.
 - Espanya treballa en un estudi teòric sobre el seu eventual paper en un pla militar de l'OTAN.
 - Dirigents polítics marroquins demanen la recuperació de Ceuta i Melilla.
 - Mariano Berdejo, director general per

- Afers d'Europa del Ministeri d'Afers Exteriors, anuncia que Espanya obrirà la tanca del Penyal de Gibraltar a finals de febrer.
- 7 • Petra Kelly, líder del partit «verd» alemany, assegura a Bonn que Estats Units pretén emmagatzemar a Espanya bombes de neutrons.
- 8 • El Front Polisari qualifica d'hostil l'acord de pesca hispano-marroquí.
- 9 • Fernando Morán viatja a Praga en visita oficial de dos dies.
- 10 • El capità del petrolier espanyol «Izarra», condemnat a mort per un tribunal de Nigèria.
 - Struck i Wischnewski neguen davant el Congrés que hagin lliurat diners de Flick a Felipe González.
- 11 • Felipe González demanarà l'indult i la repatriació del capità de l'«Izarra», José Luis Peciño.
 - Serra adverteix a l'oposició sobre l'error polític de referir-se al Marroc com un enemic.
- 13 • Felipe González afirma que romandre a l'OTAN és un factor d'estabilitat interna.
 - Morán afirma que la permanència d'Espanya a l'OTAN continua condicionada al referèndum.
 - La tripulació del petrolier «Izarra» arriba a Madrid.
- 15 • Felipe González defensa en el 30 Congrés del PSOE, de manera enèrgica, la permanència d'Espanya a l'OTAN.
 - El govern nigerià disposat a indultar el capità de l'«Izarra».
- 16 • Mitterrand dona sortida a la idea de fer un referèndum a França sobre l'ampliació de la Comunitat Econòmica Europea.
- 17 • Decidida la conmutació de la pena màxima al capità de l'«Izarra».
- 18 • Esclaten tres bombes a l'oleoducte Rota-Saragossa, utilitzat per Estats Units.
- 19 • Felipe González s'entrevista a Ciutat de Mallorca amb el líder llibi, coronel Muamar el Gaddafi. El dirigent llibi espera que la pugna per Ceuta i Melilla no es resolgui per la força.
- 20 • L'almirall Liberal participa en la reunió bianual del Comitè militar Espanya-Estats Units.
- 22 • Alemanya Occidental va destinar tres mil milions per donar suport als partits espanyols.
- 23 • El govern llibi posa en llibertat a un espanyol condemnat a cinc anys de presó.
 - Felipe González rebutja la immediata obertura de relacions amb Israel segons el diari Davar.
- 24 • La premsa marroquina critica Morán per demanar explicacions a Gaddafi.
- 26 • Dos projectils toquen el superpetrolier espanyol «Aragón» sense produir víctimes.
- 27 • La cocaïna enviada a Espanya per via diplomàtica provenia de l'Oficina de Premsa de l'ambaixada de Colòmbia.
- 28 • Morán declara els seus dubtes respecte a l'ingrés d'Espanya al Mercat Comú l'1 de gener de 1986.
- 29 • L'ex-ambaixador de Colòmbia a Espanya recomanà el fals periodista que traficava amb cocaïna.
- 30 • Els pescadors apressats a Casablanca passaran el cap d'any al consolat espanyol.

ELECCIONS

Nicaragua, 4-11-1984

Legitimació de la Revolució

Cinc anys després de ser enderrocat el règim somocista, la Junta de Reconstrucció Nacional convocà eleccions constituents. El cercle hostil a què ha estat sotmesa l'experiència del govern sandinista ha partit tant dels «contres», com de la Coordinadora Democràtica Nicaragüenca, liderada per Arturo Cruz, que mantingué una postura equívoca sobre la seva presentació a les eleccions fins pocs dies abans de la celebració, en què anuncià que no es presentaria perquè considerava els comicis una farsa, a més a més d'antidemocràtics...

Els observadors internacionals assenyalen, però, que el govern sandinista havia realitzat unes eleccions implacables, sense cap tipus de manipulació. Malgrat això, hi ha en les dades un 9% dels vots que no tenen destinatari conegut i que molts han interpretat com abstenció.

L'ampli triomf obtingut pel Front Sandinista legitima Daniel Ortega.

Participació: 82% de la població.

Front Sandinista:	67 %
Partit Conservador:	12'5%
Partit Liberal Ind.:	10'5%
Partits marxistes:	1 %

Puerto Rico, 6-11-1984

Hernández Colón; nou governador de l'illa

El líder del Partit Popular Democràtic, Rafael Hernández Colón, ha resultat elegit nou governador de Puerto Rico a les eleccions celebrades el dia 6 de novembre —curiosa coincidència de dates amb les eleccions nord-americanes—.

Hernández Colón que ja havia estat governador (1972-1976) aconseguí el 39% dels vots, front el 34% obtingut per Carlos Romero Barceló president del Partit Nou Progresista, el qual no ha pogut revalidar el seu tercer mandat.

De fet el triomf del Partit Popular Democràtic suposa la voluntat del poble portoriqueny de continuar amb l'actual estatut de Puerto Rico com Estat lliure associat en contra del que propugnava Romero Barceló que volia que l'illa es convertís en el 51è. Estat de la Unió.

El Partit Independentista ha col·locat el seu líder Ramón Berrios, al Senat, i David Noriega, a la Cambra de Representants.

Estats Units, 6-11-1984

Reagan quatre anys més

Votació per Estats

Estat	Percentatge		Vots		Estat	Percentatge		Vots	
	vots populars	R.R. W.M.	R.R.	W.M.		vots populars	R.R. W.M.	R.R.	W.M.
Alabama	61	39	9	—	Michigan	59	40	20	—
Alaska	67	30	3	—	Minnesota	49	51	—	10
Arizona	66	33	7	—	Missisipi	62	38	7	—
Arkansas	61	39	6	—	Missouri	61	39	11	—
Califòrnia	58	42	47	—	Montana	60	38	4	—
Carolina del N.	62	38	13	—	Nebraska	71	29	5	—
Carolina del S.	64	36	8	—	Nevada	67	32	4	—
Colorado	63	36	8	—	New Hampshire	69	31	4	—
Columbia, dist.	13	86	—	3	New Mexico	60	39	5	—
Connetcticut	61	39	8	—	New Jersey	60	40	16	—
Dakota del N.	66	34	3	—	New York	54	46	36	—
Dakota del S.	63	37	3	—	Ohio	59	40	23	—
Delaware	60	40	3	—	Oklahoma	68	31	8	—
Florida	65	35	21	—	Oregon	56	44	7	—
Georgia	60	40	12	—	Pennsilvània	54	46	25	—
Hawai	56	44	4	—	Rhode Island	52	48	4	—
Idaho	73	27	4	—	Tennessee	59	41	11	—
Illinois	57	43	24	—	Texas	64	36	29	—
Indiana	61	38	12	—	Utah	75	25	5	—
Iowa	54	46	8	—	Vermont	59	41	3	—
Kansas	67	33	7	—	Virginia	63	37	12	—
Kentuchy	60	40	9	—	Virginia de l'O.	55	45	6	—
Louisiana	61	39	10	—	Washington	56	44	10	—
Maine	61	39	4	—	Wisconsin	55	45	11	—
Maryland	52	47	10	—	Wyoming	70	28	3	—
Massachussetts	51	49	13	—	Total	59	41	525	13

Participació

Any	Percentatge
1960	63,1
1964	61,8
1968	60,7
1972	55,4
1976	54,4
1980	52,6
1984	55

Les victòries més importants

Any	President	Percentatge dels sufragis	Estats on guanyà
1932	Franklin Roosevelt	57,4	43
1936	Franklin Roosevelt	60,8	46
1952	Dwight Eisenhower	55,1	39
1956	Dwight Eisenhower	57,4	42
1964	Lyndon Johnson	61,1	44
1972	Richard Nixon	60,7	49
1984	Ronald Reagan	59,0	49

Nova Caledònia, 18-11-1984

Triomf dels neogaullistes

La violència ha estat la tònica general d'aquestes eleccions guanyades amb àmplia majoria pels neogaullistes de RCPR (Unió per Caledònia en la República), que aconseguí el 70,87% dels vots. El Front d'Alliberament Kanak Socialista (FANKS) només obtingué el 7'32% i fou el responsable dels disturbis protagonitzats durant els comicis que es saldaren amb 20 ferits i nombroses destrosses dels edificis públics. El FANKS havia amenaçat amb boicotejar les eleccions al Parlament local si Nova Caledònia —colònia francesa situada a l'Est d'Àustràlia— no era declarada independent.

Cens: 79.271 electors. Participació: 50,13%. Abstenció: 49,87%

Partits	Vots	Percentatge	Escons
RCPR	27.851	70,87	34
FANKS	2.879	7,32	6
Llista del Front Nacional	2.379	6,05	1
Federació per una Nova Caledònia	1.748	4,44	1

Uruguai, 25-11-1984

Victòria del Partit «Colorado»

Després d'onze anys de dictadura militar Uruguai celebrà eleccions democràtiques el dia 25 de novembre, de les quals sortí vencedor Julio María Sanguinetti, líder del Partit «Colorado», encara que en no obtenir la majoria absoluta haurà de formar coalició amb el Partit Blanc, més progressista, el líder del qual, Wilson Ferreira, fou alliberat pel govern militar dies després de les eleccions, o bé amb els «frontamplistes».

L'exili polític de molts uruguaians, i la por a una reacció militar han pogut estar la causa que el Partit Blanc hagi perdut les eleccions quan, en principi, sortia com a primer candidat al triomf.

Julio María Sanguinetti assumirà el poder l'1 de març de 1985.

Quadre Uruguai

Participació: 87'75% del cens.

	Vots	%
Partit «Colorado»	744.999	38'63%
Partit Nacional o «Blanco»	634.166	32'88%
Front Ampli	393.949	20'43%
Unió Cívica	44.273	2'30%

Belize, 15-12-1984

Aclaparadora victòria de Manuel Esquivel

El Partit Democràtic Unit (PDU conservador) comandat per Manuel Esquivel aconseguí una aclaparadora victòria en les eleccions celebrades el 15 de desembre en obtenir 21 dels 28 escons del Parlament.

George Price, líder del Partit Unit Popular (PUP-laborista) en el poder des de fa trenta anys (sota la sobirania britànica i des que Belize es proclamés independent el 21 de setembre de 1981), ni tan sols sortí elegit com a diputat.

Aquests resultats converteixen Esquivel en el primer ministre, càrrec que durà a terme durant cinc anys. La participació fou del 74%.

Austràlia, 1-12-1984

Victòria moral dels conservadors

Malgrat que en les eleccions al parlament australià el passat 1 de desembre el triomf l'aconseguí el Partit Laborista de Bob Hawke, els conservadors avançaren més de deu escons en la seva carrera per assolir el poder quan, en un principi, ningú no dubtava que el triomf laborista seria aclaparador.

De fet, la coalició conservadora integrada pel Partit Nacional Agrari i el Liberal, semblava desunida i, fins i tot, les declaracions d'ambdós líders eren contradictòries. D'altra banda el govern d'Hawke s'havia consolidat en els tres anys que portava en el govern situant-se en l'espai de centre-dreta.

Sembla que aquesta davallada

dels laboristes es deu a les darreres mesures de l'executiu sobre reforma física i pensions que foren aprofitades pels liberals per guanyar electors.

Hawke disposa de tres anys de mandat, però el conservador Andrew Peacock ja es veu com futur primer ministre en els pròxims comicis. Tampoc no es pot deixar de banda el resultat obtingut pel PND —Partit de Desarmament Nuclear—, el qual, malgrat les consignes dels laboristes als electors perquè no el votessin, han aconseguit un 10% dels sufragis en dos dels Estats més poblats.

Partit Laborista	48'3%
Coalició Conservadora	44'2%
PND	7'5%

Grenada, 3-12-1984

Res no canvia després de la invasió

Catorze mesos després que les forces nord-americanes envaïssin Grenada se celebraven eleccions a l'illa de les quals sortí vencedor Herbert Blaize de 66 anys, al qual Estats Units havia donat suport, i líder del Nou Partit Nacional.

Es disputaven 15 escons que quedaren distribuïts de la forma següent:

Participació: 80%

	escons
Nou Partit Nacional:	14
Partit Laborista Unificat	1
Aliança Popular	0

És d'assenyalar que a les eleccions celebrades el 1976, el Nou Partit Nacional no existia, Aliança Popular va obtenir el mateix resultat d'enguany, i el Partit Laborista, presidit pel carismàtic Eric Gairy, aconseguí el poder amb 9 escons.

Madeira i Açores, 14-12-1984

El PSD continua en el poder

Les eleccions autonòmiques celebrades el dia 14 de desembre a les illes Madeira i Açores atorgaren, una vegada més des que Portugal retornà a la democràcia a conseqüència

de la revolució d'abril, el poder al Partit Socialdemòcrata. La dada més important d'aquestes eleccions ha estat l'alta abstenció: 41% a Madeira i 36,6% a les Açores.

Partit	Vots	Percentatge	Escons
Madeira			
PSD (socialdemòcrates)	81.968	67,6	40
PS (socialistes)	18.529	15,2	6
CDS (Centre Demo. Social)	7.419	6,1	1
UDP (marxistes-leninistes)	6.666	5,5	2
APU (pro-soviètics)	3.319	2,7	1
Açores			
PSD (socialdemòcrates)	60.068	56,3	28
PS (socialistes)	25.807	24,2	13
CDS (Centre Demo. Social)	8.431	7,9	2
APU (pro-soviètics)	5.636	5,3	—
PDA *	1.666	1,5	—
UDP (marxistes-leninistes)	1.282	1,2	—

* El PDA és el Partit Democràtic de l'Atlàntic, independentista.

L'austeritat no ha comportat cap reforma de l'economia

PORTUGAL: COMENÇA LA CRISI PER OCUPAR LA PRESIDÈNCIA DE LA REPÚBLICA

A ningú no se li amaga que Mario Soares i el Partit Socialista Portuguès es preparen per guanyar les eleccions per la Presidència de la República, que se celebraran aquest any a Portugal. La situació després de vint mesos de govern de coalició amb els socialdemòcrates no els és gaire favorable.

L'economia continua sense millorar, malgrat l'aplicació rigorosa d'un pla d'austeritat amb el recolzament del Fons Monetari Internacional, que va concedir a Portugal un crèdit de 445 milions de dòlars. Però les promeses de reforma econòmica fetes fa gairebé dos anys s'ajornen cada dia i l'electorat presenta símptomes de cansament.

La greu crisi econòmica que pateix el país i la sensació d'ineficàcia i «provisionalitat» que han donat els successius governs —quinze en deu anys— són l'arrel del descrèdit que pateixen les institucions portugueses.

A Portugal els socialistes encapçalen el Govern des que guanyaren les eleccions l'any 1983. Malgrat l'avantatge que suposa detentar el poder, els primers sondeigs electorals no els són massa favorables.

Pel que sembla els portuguesos prefereixen per a cap d'Estat un home independent i deslligat dels partits polítics. Evidentment Mario Soares, l'actual cap de Govern, no pot presentar aquesta imatge davant de l'electorat.

L'estratègia socialista

El primer objectiu dels socialistes en guanyar les eleccions fou assegurar-se l'estabilitat parlamentària, per això pactaren amb el Partit Socialdemòcrata i formaren un Govern de coalició. La segona part d'aquest raonament conduïa a refor-

mar l'economia i col·locar en Mario Soares a la Presidència de la República.

Paradoxalment ha estat aquest darrer objectiu el que més ha contribuït a paralitzar l'acció del Govern, fins el punt d'abocar-lo a una situació permanent de crisi.

Absència de reformes econòmiques

A canvi d'un rigorós pla d'austeritat, que incloïa tota una sèrie de mesures que anaven des de la devaluació en un 20% de l'«escudo» a la reducció dràstica de les despeses públiques, el Fons Monetari Internacional va concedir a Portugal un crèdit de 445 milions de dòlars.

Vint mesos després, les reformes econòmiques promeses pels polítics encara han de començar a aplicar-se. En aquesta situació no és estrany que el prestigi dels militars, que alliberaren Portugal de la dictadura, no minvi a favor de polítics o institucions democràtiques.

Per aquest any s'espera un pla de modernització de l'economia, basat en el relançament de la iniciativa pri-

vada. El Govern compta per tirar endavant aquest pla amb els beneficis que li proporcionarà la reprivatització de la banca.

La reprivatització de la banca

Sorprenentment aquesta reprivatització s'encara sense cap intenció de reformar el sistema bancari nacionalitzat que implantà la Revolució, ara fa deu anys.

Per part dels grups bancaris portuguesos les crítiques són punyents, ja que les seves ofertes de compra han de competir amb les de les banques estrangeres —molt interessades a establir-se al país— i que poden fer sense gaires esforços ofertes a un Govern que precisa diners amb urgència.

Alba Basco ■

CONFRONTAMENTS AL SI DEL PSP

Alguns dirigents socialistes — antics ministres — consideren la possibilitat de presentar un candidat militar a la Presidència de la República. Creuen que en Mario Soares no pot presentar davant de l'electorat la imatge d'un home públic i independent, com convindria al Partit Socialista si vol guanyar les properes eleccions presidencials.

Les tensions dins del Partit Socialista Portuguès vénen de lluny i probablement coneixeran encara moments pitjors. Ja al 1982 l'ala esquerra del partit manifestà obertament la seva oposició al projecte de revisió de la Constitució, que limitava els poders del President de la República, i que finalment fou aprovat pel Parlament amb el recolzament socialista.

Aquesta tendència minoritària està ben estructurada i en Mario Soares l'ha acusada alguna vegada de treballar pel mo-

viment «eanista». I és que —com en tants d'altres aspectes— a l'origen del conflicte s'hi troben les complexes relacions entre els socialistes i l'actual President de la República, el general Eanes.

El «partit eanista»

El «partit eanista» no té encara programa polític, ni tan sols no compta amb el compromís explícit del general Eanes, però els seus fundadors es refereixen vagament a la socialdemocràcia en les seves

intervencions públiques, i això preocupa als dirigents socialistes fins el punt que alguns comencen a pensar en la possibilitat de presentar un candidat militar a la Presidència de la República.

Evidentment en Mario Soares disposa de forts recolzaments exteriors, la Internacional Socialista i —molt especialment— els Estats Units el recolzen amb força, però en canvi les seves postures personals en certes qüestions clau per Portugal, com són la política de defensa i les inversions estrangeres, continuen essent massa ambigües, sobretot per l'electorat.

A.B. ■

Concloso la XX^a Cimera

L'OUA DAVANT UN FUTUR INCERT

El dia 12 de novembre de l'any passat, i després de tres negociacions laborioses, la República Àrab Saharaui Democràtica va ratificar la seva condició com a membre de ple dret assistint a la cimera celebrada per l'Organització per a la Unitat Africana a Addis Abeba. Els caps d'estat i de govern dels països components d'aquesta organització van comprovar que es feia realitat l'advertiment llançat pel Marroc un parell de dies abans: la representació marroquina va anunciar, en acabar la sessió inaugural, que el seu estat abandonava l'OUA. I, sense que ningú no se sorprengués, els delegats marroquins es van retirar de la sala després de pronunciar les darreres paraules del missatge enviat pel rei Hassan II: «Arribarà un dia en què la història tornarà a posar el seu rellotge a l'hora.»

L'admissió de la RASD en el si de l'organització regional africana suposa un èxit indubtable del Front Polisari, representant legítim del poble saharauí, que, amb el suport d'Algèria, lluita des de l'any 1975 per la creació d'un Estat independent al Sàhara Occidental, ex-colònia espanyola repartida dissortadament entre el Marroc i Mauritània segons els Acords de Madrid signats el 14 de novembre del 1975.

Des de llavors, el poble saharauí ha lluitat pel seu reconeixement internacional, reconeixement que, inexorablement, havia de passar per l'admissió com a membre de ple dret a l'OUA. Ja el 1979, el Front Polisari va obtenir una victòria diplomàtica important quan aconseguí que la 16ª cimera de l'OUA aprovés una resolució en la qual es reconeixia el dret a l'autodeterminació del poble saharauí, i es demanava al Marroc que retirés les seves tropes del Sàhara Occidental.

Després de dos anys d'activitat diplomàtica intensa, el Marroc va aconseguir donar un gir al problema saharauí, gir netament favorable als seus interessos. A la cimera celebrada a Nairobi l'any 1981, Rabat aconseguí que els països africans deixessin d'insistir en la necessitat d'una

retirada prèvia de les seves tropes, i fixessin les seves mirades en l'organització d'un referèndum d'autodeterminació al Sàhara occidental, referèndum que, evidentment, encaminaria al Marroc. Però tot just havia transcorregut un any, pel febrer de 1982, l'aleshores secretari de l'OUA, el togolès Edem Kodjo, va admetre els representants de la RASD en un Consell de Ministres dels països components de l'OUA celebrat a Addis Abeba, sota l'argument que 26 estats —la majoria simple— reconeixia el poble saharauí com a sobirà i independent. Onze països afins a la política del rei Hassan II es van retirar de la reunió, la qual cosa provocà l'acatament de les exigències marroquines per part de la RASD que acceptà no participar en les reunions celebrades a la capital etiop l'any següent (1983); any que se celebrà la cimera que, per altra banda, va decidir que el Marroc havia d'asseure's a una taula de negociacions amb el Front Polisari, postura que el Marroc es va negar a complir.

El Front Polisari va utilitzar amb habilitat diplomàtica aquesta negativa marroquina a negociar i aconseguí, a començaments de l'any 1984, que tant Mauritània com l'Alt Volta reconeguessin la RASD. Els canvis de govern que van tenir lloc aquest any passat van reforçar, a grosso modo, les actituds favorables al Front Polisari, i va ser el reconeixement de Nigèria (11 de novembre), país de pes considerable dins la política africana, el que obrís definitivament les portes de l'OUA al poble saharauí.

Aïllament marroquí

Fins quasi unes hores abans que es produís l'esperat abandonament, la diplomàcia marroquina havia forçat la màquina per evitar que la RASD ocupés el seu lloc entre la resta de les delegacions africanes. Tal com hem apuntat, la República Saharaui fou admesa oficialment l'any 1981, encara que a causa de les maniobres marroquines no va poder assistir a les sessions de l'OUA. El Mar-

roc va intentar, durant aquests anys i a través de països amics i neutrals, convèncer Algèria i altres Estats protectors de la RASD que aquesta no hauria d'ocupar mai un seient a les reunions de l'OUA. Però les maniobres marroquines no van donar el seu fruit, i el cop de porta donat per Reda Guedira, cap de la delegació marroquina, el 13 de novembre passat, només fou secundat amb un abandonament provisional per part de la delegació del Zaire, el qual va suspendre la seva participació en aquesta reunió però no va renunciar definitivament a l'OUA.

I després d'aquesta acció, no hi ha cap dubte que el Marroc es troba aïllat en el context africà, aïllament que té el seu origen tant en les maniobres dilatòries de l'Executiu marroquí per complir les exigències de l'OUA sobre el Sàhara Occidental (alto el foc, conversacions bilaterals, referèndum amb control internacional...) com la imprevista aliança amb Líbia. La Jamahiriya del coronel Gaddafi no compta precisament amb molts partidaris en el bloc de països moderats que, almenys en teoria, donen suport a la causa del Marroc. Quant a la resta de països africans, més progressistes, no sembla que el Tractat d'Uxda (tractat d'unió entre Líbia i el Marroc) hagi pogut impulsar-los a sostenir les tesis del Sàhara marroquí. I ni tan sols Líbia no deixa de reconèixer oficialment la RASD, per insòlit que sembli, ni, segons fonts del Front Polisari, de donar suport econòmic a la seva causa.

Front a aquest fracàs diplomàtic del Marroc en aquesta cimera s'erigeix el triomf d'Algèria que es converteix en la defensora de la legalitat de l'OUA amb el seu suport a la RASD. El distanciament entre Alger i Rabat és ara per ara irreversible, i el Magreb queda, un cop més, fragmentat en dos blocs: el Marroc i Líbia per una banda; Algèria, Mauritània i Tunísia, per l'altra, amb el suport dels països de l'Àfrica Negra. L'accentuació d'aquesta política d'eixos, amb una previsible escalada bèl·lica a la sorra saharauí, desestabilitza sensiblement la regió nord-africana.

La intransigència marroquina a asseure's a negociar amb el Polisari, la seva actual negativa a la celebració d'un referèndum i la seva unió amb Líbia han desencadenat un moviment de peces en el trencaclosques nord-africà que serà molt difícil d'encaixar sense que se'n ressenteixi l'estabilitat del Magreb.

Txad, Sud-àfrica, la fam i la manca de recursos econòmics

La qüestió del Txad no va entrar de ple en els treballs de la vigèsima cimera de l'OUA perquè, formalment, havia finalitzat ja la retirada de tropes franceses i líbies. Més les primeres que les segones tal com va quedar demostrat a la reunió de Creta entre el President francès, François Mitterrand i el dirigent líbi Gaddafi. Líbia reafirmà que mai no es retiraria definitivament del Txad perquè considera territori propi els quasi cent mil quilòmetres quadrats de la franja d'Aouzou, regió rica en urani i altres minerals estratègics ocupada per Líbia des de fa deu anys.

El Txad, país assolat per una inacabable sequera, està fragmentat de fet en dues parts que es reconeixen com a irreconciliables tal com demostra l'escalada de repressió desencadenada al sud del país per les tropes governamentals de l'Hisene Habré. El Txad va constituir el segon tema polític de fons dels treballs d'aquesta vigèsima cimera que, un cop més, es va mostrar impotent davant d'aquesta guerra civil. Els escassos minuts dedicats a aquest tema es van cobrir quasi totalment amb l'agraïment al president del Congo, Denis Sassu Nguesso, pels esforços realitzats per aconseguir-ne la pacificació, esforços que, tal com hem dit, resulten vans davant la intransigència dels dos grups rivals.

Però si en alguna cosa es van posar d'acord els 51 estats membres de l'OUA fou en la condemna de la política racista de Sud-àfrica i de la seva ocupació de Namíbia. L'OUA refusà la tesi d'una retirada prèvia dels soldats cubans d'Angola per arribar a la independència de Namíbia. El propi president d'Angola ha declarat, no obstant, que prescindiria dels cubans si Sud-àfrica deixa de donar suport a l'UNITA (Unió Nacional per a la Independència Total d'Angola) de Jonàs Savimbi, i dona pas a la independència de Namíbia.

Els caps d'estat i de govern africans s'ocuparen també del problema de la sequera i de la fam. No tot el que caldria, ni amb l'eficàcia mínima

necessària. Tan sols es pot destacar la promesa d'Algèria i Líbia d'obrir un fons econòmic de més de 1.600 milions de pessetes per ajudar els països afectats per la sequera. Però no s'han pres les mesures precises per prevenir les catàstrofes climàtiques ni per fer front a la desertització progressiva dels països subsaharians. Ni tampoc no s'ha abordat suficientment el greu problema econòmic que travessa Àfrica en el seu conjunt.

Segons tots els observadors, el problema econòmic és el més greu que ha hagut d'afrontar l'OUA des de la seva creació l'any 1962. En un memoràndum formulat per la Comunitat Econòmica per a l'Àfrica (CEA) es presenta com a catastròfica la sequera que afecta 34 països africans, per primer cop algun d'ells costaner.

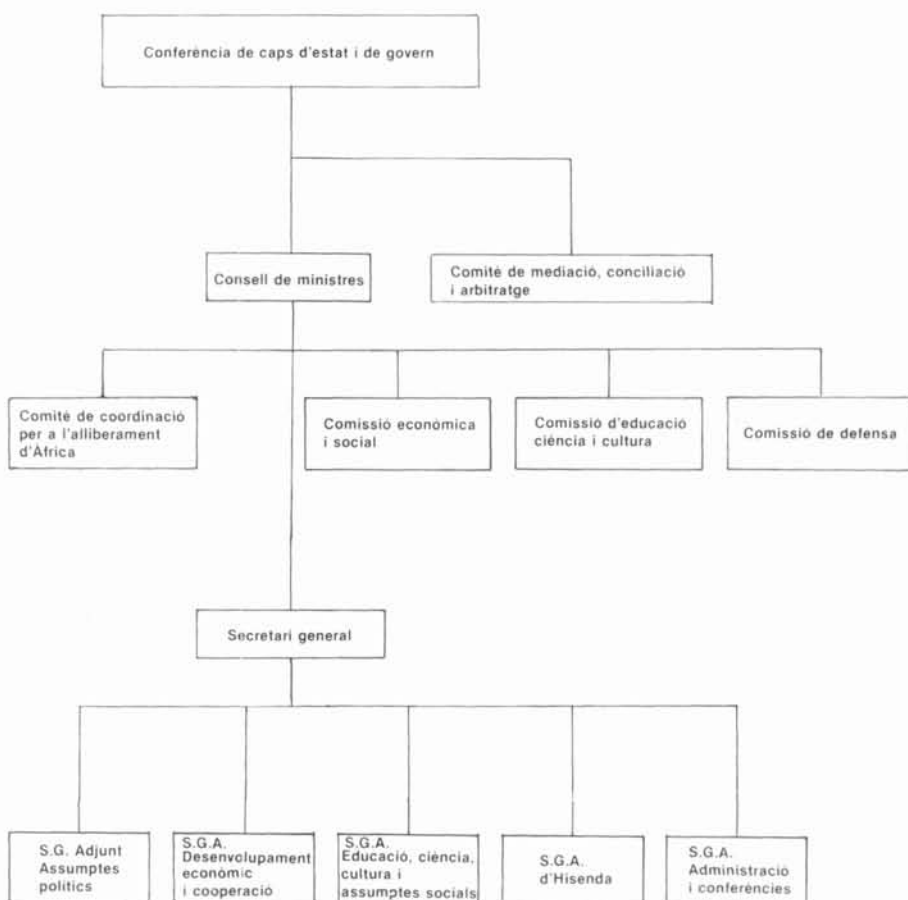
Els efectes de la recessió mundial i la disminució real en valor absolut de l'ajuda al desenvolupament que concedeixen diverses institucions internacionals (de 2.600 milions de dòlars el 1982 es passà a 2.400 milions el 1983) deterioren profundament les economies dels països del continent,

considerat com el més pobre del planeta, amb una mitjana de producció anual per habitant equivalent a 365 dòlars i una taxa de mortalitat infantil de 137 per mil. Si hi afegim l'actual alça de taxes d'interessos del dòlar, el proteccionisme creixent del mercat capitalista internacional i l'accés difícil al mercat internacional de préstecs amb el consegüent fre a les exportacions de productes bàsics i semimanufacturats africans, el quadre és veritablement ombrívol.

Els debats econòmics que haurien de gaudir de prioritat absoluta, són substituïts en nombroses ocasions per interminables debats polítics, la raó dels quals es troba a l'acció conjunta de les potències occidentals i de certs països africans fortament lligats al carro del neocolonialisme, amb la qual cosa no tan sols perilla el futur de l'OUA sinó el de tot Àfrica.

Manuel González Losada ■

ORGANIGRAMA GENERAL DE L'OUA

DECLARACIÓ CONJUNTA DE CONTADORA

Intercanviaren punts de vista sobre l'estat i perspectives de la situació regional i mundial i reiteraren la seva convicció profunda que la llibertat, la pau i la justícia, condicions essencials per al desenvolupament del ser humà, solament s'afirmen a través del sistema de la democràcia representativa com a forma insubstituïble de govern.

En analitzar la situació actual centramericana, a la llum dels darrers desenvolupaments, registraren la seva satisfacció pels resultats de la conferència portada a terme a San José de Costa Rica, els dies 28 i 29 de setembre de 1984, durant la qual s'assegurà l'establiment d'una nova estructura de diàleg polític i econòmic entre Europa i Centramèrica, la qual cosa reforçarà de fet la cooperació que les circumstàncies actuals requereixen.

Consideraren de molta transcendència que els ministres de la Comunitat Econòmica Europea haguessin reafirmat llur dedicació a la causa de la pau, la democràcia, la seguretat, el desenvolupament econòmic i social i l'estabilitat política de Centramèrica.

En examinar els darrers avenços relacionats amb el procés d'apropament per a la pau, auspiciat per esforços ingents per part del Grup de Contadora, van estar d'acord que la nova versió de l'acta constitueix un instrument d'execució visible perquè els països centramericans assoleixin una pau perdurable a la regió i estableixin les condicions per a la seva estabilitat política i la consolidació dels processos democràtics requerits pels seus pobles.

Expressaren el seu goig per la solució del contenciós entre Argentina i Xile amb la mediació intel·ligent i ben portada de la seva santitat el Papa Joan Pau II i destacaren que aquest fet és una demostració evident de la necessitat de respecte i confiança en els mecanismes de solució pacífica de les controvèrsies, part integral i fonamental dels propòsits de les Cartes de l'Organització de les Nacions Unides i de l'Organització dels Estats Americans.

Reafirmaren que avui més que mai cal l'adhesió i l'observança dels propòsits i principis esmentats com a garantia de convivència pacífica. (...)

Refermaren el seu suport a la Declaració de Quito contra el narcotràfic, subscrita el 10 d'agost de 1984, i reafirmaren la seva disposició de configurar mecanismes i accions de repressió d'aquest delicte en el si dels fòrums internacionals.

Coincidiren que la crisi d'Amèrica Llatina ha produït el desaccelerament i, alguns cops, l'estancament del desenvolupament econòmic i social de la regió i constitueix un gran risc de desestabilització política a l'àrea. En aquest context subratllaren que l'endeutament d'Amèrica Llatina ha arribat a nivells tals per a l'economia llatinoamericana, particularment, i per a l'economia mundial en el seu conjunt, que és del tot indispensable abordar el problema a nivell polític, mitjançant el diàleg directe entre els governs dels països deutors, els governs dels països creditors i els organismes internacionals competents. (...)

Reconeixeren i assenyalaren la importància creixent del sistema econòmic llatinoamericà, SELA, reafirmaren que aquest és el fòrum idoni per a la coordinació i cooperació regionals i acordaren col·laborar activament per a l'enfortiment del sistema.

Els Caps d'Estat i altres signataris de la declaració present expressaren el seu agraïment més viu per les atencions rebudes per part del govern de la República de Panamà.

La declaració present se subscrigué a la ciutat de Panamà el dia 11 d'octubre de 1984.

Signat: **Oscar Mejía Victores, Belisario Betancur, Luis Alberto Monge, Bernardo Sepúlveda, Sergio Ramírez, Isidro Morales, Nicolás Ardito Barletta.**

Acord de Contadora

Compromisos sobre assumptes de seguretat

Conforme a les obligacions concretes d'acord amb el dret internacional les PARTS assumeixen les següents:

Secció 1. Compromisos en matèria de maniobres militars.

16. Subjectar-se, pel que fa a la realització de maniobres militars, a les següents disposicions:

- En cas que les maniobres militars nacionals o conjuntes es realitzin en zones a una distància dins dels trenta (30) quilòmetres del límit fronterer, s'haurà d'efectuar la corresponent notificació prèvia, als països limítrofs i a la Comissió de Verificació i Control a què es refereix la Part II de l'Acta present, al menys amb trenta (30) dies d'anticipació.
- La notificació haurà de contenir els següents elements: Denominació. Finalitat. Forces participants. Ubicació geogràfica. Programa calendari. Equip i armament que s'utilitzarà.
- S'haurà d'estendre invitació a observadors de països limítrofs.

17. Proscriure la realització de maniobres militars internacionals en els seus territoris respectius. Qualsevol d'aquestes maniobres s'haurà de suspendre en un termini no superior als trenta dies després de la signatura de l'Acta present.

Secció 2. Compromisos en matèria d'armaments.

18. Detenir la cursa armamentista en totes les seves formes, i iniciar immediatament negociacions sobre el control i reducció de l'inventari actual d'armaments i sobre el nombre d'efectius en armes.

19. No introduir nous sistemes d'armes que modifiquin qualitativament i quantitativa els inventaris actuals de material bèl·lic.

20. No introduir, posseir o utilitzar armes químiques biològiques, radiològiques i altres que puguin considerar-se excessivament nocives o d'efectes indiscriminats.

21. Enviar a la Comissió de Verificació i Control els respectius inventaris actuals d'armaments, instal·lacions i d'efectius en armes en un termini no superior als trenta (30) dies a partir de la data de la signatura de l'Acta present. Els inventaris s'elaboraran conforme a les definicions i criteris bàsics acordats a l'Annex i al punt vint-i-dos de la secció present. La Comissió, en rebre els inventaris, realitzarà en un termini no superior als trenta dies els estudis de caràcter tècnic que serveixin per fixar els límits màxims de desenvolupament militar dels Estats de la regió, tenint en compte els seus interessos de seguretat nacional i per aturar la cursa armamentista.

Prenent com a base el que s'ha dit fins ara, les PARTS convenen les etapes següents d'execució:

Primera etapa: Un cop lliurats els respectius inventaris, les PARTS hauran de suspendre tota adquisició d'equip bèl·lic. La moratòria serà vigent fins que acordin límits a l'etapa següent.

Segona etapa: Les PARTS establiran, en un termini màxim de trenta dies, límits sobre els següents tipus d'armaments: avions de combat i helicòpters, tancs i vehicles blindats, peces d'artilleria, cohets i projectils dirigits d'abast curt, mitjà i llarg i mitjans de llançament, vaixells o embarcacions militars o susceptibles d'utilitzar-se per a fins militars.

Tercera etapa: Les PARTS establiran, un cop conclosa l'etapa anterior i en un termini no superior als trenta dies, límits i efectius militars i d'instal·lacions susceptibles d'utilitzar-se en accions bèl·liques.

Quarta etapa: Les PARTS podran iniciar negociacions sobre aquells assumptes el tractament dels quals es consideri indispensable per les mateixes.

No obstant el que s'ha dit fins ara, les PARTS d'acord mutu podran modificar els terminis establerts per a la negociació i l'establiment de límits.

22. Els següents criteris bàsics determinaran els nivells de desenvolupament militar dels estats centramericans, conforme a les necessitats d'estabilitat i seguretat a la regió:

- a) Cap institució armada no tindrà com objectiu polític la recerca de l'hegemonia sobre les altres forces considerades individualment.
- b) A la definició de la seguretat nacional s'haurà de considerar el desenvolupament econòmic i social que es té en un moment determinat, i el que es vol assolir.
- c) Per a la seva determinació, s'hauran de realitzar estudis que comprenguin els següents aspectes de forma global: Percepció de les necessitats de seguretat de l'estat de caràcter intern i extern. Extensió territorial. Població. Distribució de recursos econòmics, infraestructura i població en el territori nacional. Extensió i característiques de les fronteres terrestres i marítimes. La despesa militar en relació al producte intern brut (PIB). Pressupost Militar en relació a la despesa pública i comparació amb altres indicadors socials. Característiques i situació geogràfica i posició geopolítica. Nivell de tecnologia militar màxima adequada a la regió.

23. Iniciar els tràmits constitucionals perquè, en cas que encara no ho hagin fet, puguin signar, ratificar o adherir-se als tractats i a altres acords internacionals en matèria de desarmament.

Secció 3. Compromisos en matèria de bases militars i estrangeres.

24. No autoritzar la instal·lació als territoris respectius de bases o escoles militars estrangeres.

25. Eliminar les bases o escoles militars estrangeres existents en els respectius territoris, en el termini de 6 mesos a partir de la signatura de l'Acta present.

Secció 4. Compromisos en matèria d'assessors militars estrangers.

26. Lliurar a la Comissió de Verificació i Control una relació dels assessors militars estrangers i d'altres elements foranis que participin en activitats militars i de seguretat en el seu territori, en un termini no superior als 30 dies a partir de la signatura de l'Acta present. En l'elaboració del cens; es tindran en compte les definicions contingudes a l'Annex.

27. Establir un calendari gradual de cara a l'eliminació dels assessors militars estrangers i d'altres elements foranis, que inclogui la retirada immediata d'aquells assessors que tinguin funcions a les àrees operatives i d'ensinistrament. Per tant, es tindran en compte els estudis i recomanacions de la Comissió de Verificació i Control.

28. Respecte als assessors que desenvolupen funcions de caràcter tècnic relacionades amb la instal·lació i manteniment d'equip militar, es portarà un registre de control de conformitat amb els termes establerts en els contractes o convenis respectius. Amb base en aquest registre, la Comissió de Verificació i Control procurarà establir límits raonables en el nombre d'aquest tipus d'assessors.

Secció 5. Compromisos en matèria de tràfic d'armes.

29. Eliminar el tràfic d'armes intra i extra regional destinat a persones, organitzacions, forces irregulars o bandes armades que intentin desestabilitzar els governs dels estats part.

30. Establir, per això, mecanismes interns de control a aeroports, pistes, ports, terminals, passos fronterers, rutes terrestres, aèries, marítimes, fluvials i a qualsevol altre punt o àrea susceptible de ser utilitzat pel tràfic d'armes.

31. Formular denúncies de violació en aquesta matèria en base a la presumpció o en fets comprovats davant la Comissió de Verificació i Control amb els suficients elements de judici que li permeti portar a terme les investigacions necessàries i presentar les conclusions i recomanacions que consideri convenient. Quan calgui, i per a efectes de comprovació, es tindran en compte, entre altres, els següents criteris:

- a. Origen del tràfic d'armes.
- b. Personal involucrat.

c. Tipus d'armament, munició, equip i altres classes de proveïment militars.

d. Mitjans de transport extraregionals.

e. Rutes de transport extraregionals.

f. Bases d'emmagatzemament d'armes, municions, equips i altres classes de proveïment militar.

g. Àrees i rutes de tràfic intraregional.

h. Mitjans de transport internacional.

i. Unitat receptora.

Secció 6. Compromisos en matèria de prohibició de suport a forces irregulars.

32. Abstenir-se de donar suport polític, militar, financer o de qualsevol altra mena a individus, agrupacions, forces irregulars o bandes armades, que propugnin l'enderrocament o la desestabilització d'altres governs, així com impedir per tots els mitjans a l'abast, la utilització del seu territori amb la finalitat d'atacar o organitzar atacs, actes de sabotatge, segrestaments o accions delictives en el territori d'un altre estat.

33. Exercir una estreta vigilància en les respectives fronteres, amb l'objecte d'evitar que el propi territori sigui utilitzat per realitzar qualsevol acció armada en contra d'un estat veí.

34. Desarmar i allunyar de la zona fronterera tot grup o força irregular que hagi estat identificat com el responsable d'accions en contra d'un estat veí.

35. Desmantellar i negar l'ús d'instal·lacions, mitjans i facilitats de suport logístic i operatiu en el seu territori quan aquest sigui utilitzat per emprendre accions contra governs veïns.

Secció 7. Compromisos en matèria de terrorisme, subversió o sabotatge.

36. Abstenir-se de donar suport polític, militar, financer o de qualsevol altra mena a activitats subversives, terroristes o de sabotatge destinades a desestabilitzar els governs de la regió.

37. Abstenir-se d'organitzar, instar o participar en actes de terrorisme, subversió o sabotatge en un altre estat, o de consentir activitats organitzades dins del seu territori, encaminades a la comissió d'aquests actes.

38. Complir amb els següents tractats i convenis internacionals.

a. Conveni de la Haia per a la Repressió de l'Apoderament Il·lícit d'Aeronaus.

b. Convenció per a Prevenir i Sancionar Actes de Terrorisme signats en Delictes contra les Persones i l'Extorsió Connexa quan aquests tinguin Transcendència Internacional.

c. Conveni per a la Repressió d'Actes Il·lícits contra l'Aviació Civil.

d. Convenció sobre la Prevenció i Càstig de Delictes contra les Persones Internacionalment Protegides, inclusivament dels Agents Diplomàtics.

e. Convenció Internacional contra la Presa d'Ostatges.

39. Iniciar els tràmits constitucionals perquè, en cas que encara no ho hagin fet, puguin signar i ratificar o adherir-se als tractats i acords internacionals a què es refereix el numeral anterior.

40. Respectar els compromisos disposats en aquesta secció, sense perjudici del compliment dels Tractats i altres Acords Internacionals en matèria d'Asil diplomàtic i Territorial.

41. Prevenir en els seus respectius territoris la participació en actes delictius d'individus pertanyents a grups o organitzacions terroristes estrangers. Amb aquest propòsit enfortiran la cooperació de les dependències responsables en matèria migratòria i policial, així com entre les autoritats civils corresponents.

Secció 8. Compromisos en matèria de sistemes de comunicació directa.

42. Establir un sistema regional de comunicacions que garanteixi l'enllaç immediat i oportú entre les autoritats governamentals i militars competents per tal de prevenir incidents.

43. Establir Comissions Mixtes de Seguretat amb el propòsit de prevenir i solucionar conflictes entre estats veïns.